

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU. 411.003.02.2022

Pani
Kamila Lenzion
Dyrektor Teatru Muzycznego w Lublinie
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 5
20-029 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr I/22/004 – Funkcjonowanie samorządowych instytucji kultury w województwie lubelskim

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Teatr Muzyczny w Lublinie (dalej: Teatr), ul. Marii Skłodowskiej-Curie 5, 20-029 Lublin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kamila Lenzion, dyrektor Teatru od 1 września 2018 r. (dalej: Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Organizacja instytucji kultury.2. Realizacja zadań statutowych.3. Gospodarowanie środkami finansowymi.4. Gospodarowanie nieruchomościami.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych ¹), z uwzględnieniem zdarzeń z okresu wcześniejszego, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie.
Kontrolerzy	Barbara Koszałka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/140/2022 z 17 października 2022 r. Wojciech Szukała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/141/2022 z 17 października 2022 r. Katarzyna Osiak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/168/2022 z 8 grudnia 2022 r. (akta kontroli tom I str. 1-2, tom III str. 626-627, tom IV str. 3-4)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Teatr prowadził działalność zgodną z celami statutowymi. Przeciwdziałając negatywnym wpływom pandemii SARS-COV-2, koncentrował się na wydarzeniach małoobsadowych lub plenerowych, korzystał też z możliwości prezentowania kadry i dorobku artystycznego za pośrednictwem Internetu. W sytuacji pogorszonych warunków prowadzenia działalności kulturalnej i wobec utraty istotnej części przychodów z działalności statutowej Teatr podejmował skuteczne działania zmierzające do pozyskania wsparcia z innych źródeł. Dodatkowe środki finansowe pozyskiwał od Organizatora⁴, głównie w formie zwiększonej dotacji podmiotowej, z dotacji celowych, których dysponentem był minister właściwy ds. kultury, oraz z Funduszu Wsparcia Kultury⁵. We wniosku o przyznanie pomocy z FWK wykazano jednak nierzetelne dane, które miały wpływ na maksymalną kwotę wsparcia, o jaką Teatr mógł się ubiegać. Wprowadzając niektóre zmiany planu finansowego, związane ze zwiększeniem dotacji podmiotowej, wskazywano inne przeznaczenie środków, niż podane wcześniej w uzasadnieniach wniosków skierowanych do Organizatora.

¹ Do 23 grudnia 2022 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Organizatorem Teatru jest Województwo Lubelskie.

⁵ Dalej: FWK.

Wbrew wewnętrznym regulacjom nie opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej⁶ niektórych ogłoszeń o naborach w latach 2020-2022. Zakres pełnomocnictwa udzielonego Głównemu księgowemu Teatru wykraczał poza zakres kompetencji określony w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷, prowadząc do funkcjonalnego połączenia kompetencji głównego księgowego i kierownika jednostki, co ograniczało skuteczność mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze zaciągania zobowiązań i wydatkowania środków.

W celu urozmaicenia repertuaru korzystano z możliwości współorganizowania wydarzeń kulturalnych z podmiotami trzecimi. Prowadzona ewidencja umów nie pozwalała jednak na ustalenie skali i zakresu takiej współpracy. Badanie próby umów dowiodło, że dwa przedstawienia, realizowane początkowo w 2019 r. na zlecenie Teatru, były następnie wystawiane przez innych wykonawców zewnętrznych na podstawie umów najmu. Czynnosc najmu został jednak ustalony w wysokości niższej, niż przewidziana w obowiązującym w Teatrze regulaminie wynajmu. Informacje o działalności merytorycznej Teatru, zawarte w sprawozdaniach przedstawionych Organizatorowi oraz sprawozdaniach statystycznych, nie były w pełni rzetelne.

Dopuszczono do powstania zobowiązań wymagalnych, co w niektórych przypadkach skutkowało koniecznością zapłaty odsetek w łącznej kwocie 11,6 tys. zł. W Teatrze nie podjęto kompleksowych działań mających na celu ograniczenie ponoszonych wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej.

Wykonawcy zamówień publicznych, udzielonych w wyniku czterech postępowań objętych kontrolą NIK, zostali wyłonieni na zasadach określonych w przepisach prawa lub w obowiązujących w Teatrze regulacjach wewnętrznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Organizacja instytucji kultury

1.1. W latach objętych kontrolą Teatr działał na podstawie Statutu nadanego przez Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą z 27 kwietnia 2009 r.⁹ oraz uchwałą z 27 maja 2020 r.¹⁰. Aktualnie obowiązującą organizację wewnętrzną Teatru określał regulamin organizacyjny nadany przez Dyrektora zarządzeniem wewnętrznym nr 33/2021 z 9 grudnia 2021 r., po zasięgnięciu opinii Organizatora (tj. Województwa Lubelskiego) oraz działających w Teatrze organizacji związkowych¹¹ i stowarzyszenia twórców¹². Było to zgodne z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹³. Wprowadzenie nowego regulaminu w 2021 r. wynikało m.in. z konieczności dostosowania nazwy stanowisk kadry zarządzającej do ujętych w statucie z 2020 r.

⁶ Dalej: BIP.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm. Dalej: ustawa o finansach publicznych.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Nr XXXI/544/09. Statut zmieniony uchwałami: nr XLVIII/837/10 z 25 października 2010 r. i nr XX/265/2012 r. z 19 marca 2012 r.

¹⁰ Nr XVI/277/2020 r. Uchwała w sprawie nadania Statutu weszła w życie 20 czerwca 2020 r.

¹¹ Z siedmiu, sześć organizacji pozytywnie zaopiniowało regulamin organizacyjny. Negatywną opinię wydał Związek Zawodowy Polskich Artystów Muzyków Orkiestrowych z powodu utworzenia nowego stanowiska – zastępcy dyrektora, które w istocie będzie stanowiskiem zastępcy dyrektora ds. administracyjno-finansowych.

¹² Związku Artystów Scen Polskich.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 194, ze zm. Dalej: ustawa o działalności kulturalnej.

oraz dokonania zmian w strukturze Teatru¹⁴, które miały na celu zapobieżenie konfliktom, zapewnienie sprawnego przepływu informacji oraz wyeliminowanie rozmycia odpowiedzialności. W okresie wcześniejszym obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony przez Dyrektora w 2010 r.

(akta kontroli tom I str. 29-90)

Za organizowanie działalności Teatru, realizację zadań statutowych, całokształt funkcjonowania instytucji oraz reprezentowanie jej na zewnątrz odpowiadał Dyrektor¹⁵. W ramach swoich kompetencji Dyrektor udzieliła stałego pełnomocnictwa Głównej księgowej Teatru (pismem z 12 grudnia 2018 r.) do zastępowania dyrektora podczas nieobecności, obejmującego m.in. czynności z zakresu prawa pracy, finansów i zagadnień administracyjnych, które wykraczało poza zakres kompetencji głównego księgowego określony w art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 29-37, tom II str. 77)

1.2. Łączna wartość środków trwałych Teatru (obcych¹⁶ i własnych) zmniejszyła się z 48 149,3 tys. zł na koniec 2019 r. do 47 942,8 tys. zł na koniec III kwartału 2022 r., natomiast wartość wyposażenia składników niskocennych zwiększyła się odpowiednio z 781,1 tys. zł do 840,1 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 136, 350-358)

1.3. W latach 2019-2022 (do 30 września) liczba osób zatrudnionych w Teatrze, wynosiła odpowiednio: 189, 180, 181 i 180 (188,92; 180,46; 176,65 i 177,55 etatów). Pracownicy artystyczni stanowili ok 59% stanu zatrudnienia. W ww. latach umowę o pracę rozwiązano z 40 pracownikami (25 artystycznymi oraz 15 administracyjno-technicznymi i obsługi), głównie za porozumieniem stron oraz w związku z upływem czasu, na jaki umowy zostały zawarte.

(akta kontroli tom I str. 91, tom II str. 75-76)

Teatr w latach 2019-2022 (do 30 września) zawarł 377 umów o dzieło (z przeniesieniem autorskich praw majątkowych) na kwotę 996,6 tys. zł; w tym 63 umowy z pracownikami własnymi, zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, na łączną kwotę 81 tys. zł, z tego w 2019 r. zawarto 13 umów (6,3 tys. zł), a w 2022 r. – 14 (33,3 tys. zł). Przedmiotem tych umów było m.in. przygotowanie i dyrygowanie bądź wykonanie partii utworów muzycznych, aranżacja, prezentacja zawodu artysty w filmie realizowanym w ramach projektu *Narodowego Centrum Kultury - Kultura w sieci*.

W ww. umowach zawarto zapisy, w których wykonawcy dzieł przenosili na Teatr wszelkie autorskie prawa majątkowe do dzieła. Wraz z ich przeniesieniem wykonawcy, w ramach wynagrodzenia wynikającego z umowy, przenosili na Teatr prawo na wykonywanie praw zależnych i korzystania z utworów zależnych na wszelkich polach eksploatacji i w pełnym zakresie. Wysokość wynagrodzenia za wykonanie poszczególnych dzieł, określona w umowach w kwotach brutto, kształtowała się w przedziale od 100 zł do 8000 zł.

(akta kontroli tom II str. 24-61)

¹⁴ Polegających m.in. na utworzeniu działu technicznego z wyodrębnionym kierownikiem i trzema zastępcami oraz wyeliminowaniu stanowiska brygadierów poszczególnych pracowni. Zmiany te nie były związane z redukcją zatrudnienia, a jedynie z likwidacją stanowisk niższego rzędu. W pionie Dyrektora znalazły się: dział artystyczny, techniczny oraz sprzedaży i promocji.

¹⁵ Od 2020 r. Teatrem zarządzał Dyrektor przy pomocy jednego zastępcy. W okresie wcześniejszym – Dyrektor Naczelny przy pomocy zastępcy Dyrektora do spraw artystycznych (Dyrektor Artystyczny).

¹⁶ Przekazanych w użyczenie.

W 2021 r. i w 2022 r. z pracownikiem Teatru, zatrudnionym od 1 maja 2021 r. na stanowisku kierownika muzycznego¹⁷, Dyrektor zawarła osiem umów o dzieło na przygotowanie i dyrygowanie wykonaniem spektakli w łącznej kwocie 18 250 zł. Jednocześnie w Teatrze w ww. latach zatrudniony był pracownik (od 16 kwietnia 2018 r.), któremu powierzono obowiązki dyrygenta.

(akta kontroli tom II str. 44, 50, 59-61, 341)

Dyrektor wyjaśniła m.in., że: nie ma dyrygentów, którzy zadyrygują wszystkim, a każdy z nich ma określoną specjalizację oraz swój repertuar, tj. utwory, których warstwę muzyczną bardzo dobrze zna. Nie da się zadyrygować spektaklem „z biegu”, z dnia na dzień. Zanim dyrygent stanie w orkiestrze przed orkiestrą, spędza od kilku tygodni do nawet kilku miesięcy nad partyturą, szczegółowo analizując warstwę muzyczną dzieła, aby tę wiedzę mógł później przekazać orkiestrze. Na to, aby dyrygent samodzielnie opracował muzycznie utwór, mamy czas tylko w przypadku realizacji premier; natomiast w przypadku spektakli repertuarowych, do których mamy zaledwie kilka prób, jest to po prostu niewykonalne, dlatego dyrygowanie spektaklami repertuarowymi powierzamy dyrygentom, którzy już znają dane dzieło. Ponadto dyrygent zatrudniony na etacie, jak każdy pracownik, ma prawo do urlopu i do choroby, musimy więc zatrudniać dodatkowych dyrygentów, a zapraszanie gościnnych dyrygentów jest normalną praktyką we wszystkich instytucjach muzycznych w Polsce.

(akta kontroli tom II str. 322-330)

W latach objętych kontrolą Teatr zawarł 159 umów zlecenia na łączną kwotę 586,1 tys. zł, w tym 21 z własnymi pracownikami, zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, na łączną kwotę 81 tys. zł. Umowy zawarte w 2021 r. i w 2022 r. dotyczyły m.in. przygotowania i prowadzenia części artystycznej warsztatów edukacyjno-artystycznych prowadzonych w ramach programów *Edukacja kulturalna 2021 i 2022*, dofinansowanych ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Wysokość wynagrodzenia za realizację warsztatów, określona w umowach w kwotach brutto, kształtowała się w przedziale od 100 zł do 5250 zł.

(akta kontroli tom II str. 24, 59-74)

1.4. W Teatrze od 1 listopada 2019 r. obowiązywał Regulamin naboru pracowników¹⁸, który miał zastosowanie w przypadku zatrudniania pracowników na podstawie umowy o pracę. Nabory, zgodnie z tym regulaminem, powinny być poprzedzone publikowaniem ogłoszeń na stronie internetowej Teatru¹⁹. Ostateczną decyzję o zatrudnieniu kandydata lub o niezatrudnieniu podejmował Dyrektor, a w uzasadnionych przypadkach możliwe było zatrudnienie kandydata poza procedurą.

W latach 2019-2022 (do 30 września) do pracy w Teatrze przyjęto 35 osób (19 pracowników artystycznych oraz 16 administracyjno-technicznych i obsługi). W wyniku ogłoszeń o naborze, zamieszczonych w BIP w latach 2021-2022, zatrudniono siedem osób. W 2021 r. na ogłoszenie o naborze na stanowisko muzyka orkiestrowego – zatrudniono pięcioro muzyków, a na stanowisko realizatora multimedialnych – jednego. W 2022 r. na ogłoszenie o naborze na stanowisko specjalisty ds. promocji i pozyskania funduszy zatrudniona została jedna osoba.

¹⁷ Na ½ etatu. W okresie wcześniejszym (od 1 marca 2019 r.) pracownik ten zatrudniony był na cały etat na stanowisku kierownika muzycznego, dyrygenta.

¹⁸ Dalej: regulamin naboru.

¹⁹ Możliwe było również umieszczenie ogłoszenia dodatkowo m.in. na tablicy ogłoszeń, w mediach, w urzędzie pracy.

W 2019 r. bez zamieszczenia w BIP ogłoszeń o naborach zatrudniono 19 pracowników (dziewięciu artystycznych i 10 administracyjno-technicznych i obsługi). Dyrektor wyjaśniła m.in., że osoby te zostały zatrudnione przed wejściem w życie regulaminu naboru. Ogłoszenia o naborach nie były jednak publikowane również po wejściu w życie regulaminu naboru, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 92-103, tom II str. 78-94)

1.5. W Teatrze nie została opracowana pisemna procedura w zakresie podejmowania przez pracowników dodatkowych zadań artystycznych. W latach objętych kontrolą pisemne wnioski o zgodę na wykonywanie zadań artystycznych poza Teatrem złożyły cztery osoby. Zgodę otrzymało troje pracowników. W jednym przypadku Dyrektor nie wyraziła zgody na udział solisty, ponieważ – jak wyjaśniła – był on tego dnia przewidziany w obsadzie koncertu realizowanego przez Teatr i nie było możliwości zastąpienia go inną osobą.

Dyrektor posiadała zgodę²⁰ Organizatora na udział w charakterze solistki w spektaklach i koncertach realizowanych przez Teatr oraz przez inne niż Teatr podmioty.

(akta kontroli tom I str. 16-28, tom II str. 77-86)

1.6. Obowiązujące w Teatrze zasady ustalania wysokości wynagrodzeń dla pracowników określał *Regulamin pracy, wynagradzania i pozostałych świadczeń przyznawanych pracownikom w Teatrze Muzycznym z 2019 r.*²¹ i z 2021 r.²²

Zgodnie z postanowieniami tych regulaminów pracownicy artystyczni, poza wynagrodzeniem stałym (zasadniczym), mieli prawo do wynagrodzeń dodatkowych, które w 2019 r. wypłacono w łącznej wysokości 1526,1 tys. zł; w 2020 r. – 411,5 tys. zł; w 2021 r. – 209,8 tys. zł oraz w 2022 r. (do 30 września) – 288,2 tys. zł. Wynagrodzenia zostały przyznane m.in. za:

- udział w spektaklach i koncertach ponadnormowych²³ (nadgrania) w kwocie ogółem 1703,7 tys. zł, w tym w poszczególnych latach 2019-2021 odpowiednio: 1369,8 tys. zł; 319,5 tys. zł oraz 14,4 tys. zł. Wynagrodzenia otrzymało w 2019 r. od 42 do 103 pracowników, w 2020 r. od 1 do 94, a w 2021 r. od 1 do 10;
- opracowania artystyczne w postaci stawek za reżyserię, scenografię, choreografię i kierownictwo muzyczne przedstawienia lub koncertu. W 2019 r. wypłacone zostało w wysokości 65,4 tys. zł; w 2020 r. – 11,9 tys. zł; w 2021 r. – 10,9 tys. zł i w 2022 r. (do 30 września) – 8,9 tys. zł. Wynagrodzenia były przyznawane indywidualnie dla każdego opracowania kwotowo;
- zastępstwa – wypłacone w kwocie ogółem 9,6 tys. zł;
- pełnienie funkcji inspektora zespołu artystycznego lub prowadzenie biblioteki muzycznej oraz dodatek inspicjencki. W 2019 r. pracownikom wypłacono 21,4 tys. zł, w 2020 r. – 25,9 tys. zł, w 2021 r. – 40,3 tys. zł oraz w 2022 r. (do 30 września) – 40,2 tys. zł; Dodatek przysługiwał w wysokości 10-40% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego;
- grę na dwóch instrumentach. Dodatek przysługiwał pracownikom artystycznym orkiestry w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego. Wypłacony został

²⁰ Udzieloną pismami: z 19 listopada 2018 r. – obejmowała okres czterech sezonów artystycznych, tj. do dnia 31 sierpnia 2022 r.; z 14 września 2022 r. – obejmowała okres pięciu sezonów, tj. do dnia 31 sierpnia 2027 r.

²¹ Wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Naczelnego nr 53/2019 z 3 grudnia 2019 r. Dalej: regulamin pracy i wynagradzania z 2019 r.

²² Wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora nr 13/2021 z 16 kwietnia 2021 r. Dalej: regulamin pracy i wynagradzania z 2021 r.

²³ Dodatek wypłacany na podstawie regulaminu pracy i wynagradzania z 2019 r. do 30 kwietnia 2021 r.

w latach 2019-2022 (do 30 września) w łącznej wysokości 119 tys. zł.

Wyplacone pracownikom Teatru dodatkowe wynagrodzenia ujmowane były w kartach wynagrodzeń.

Na podstawie analizy kart wynagrodzeń siedmiu pracowników Teatru z 2022 r. nie stwierdzono wypłaty wynagrodzenia w wysokości niższej od minimalnego wynagrodzenia.

(akta kontroli tom I str. 371-372, tom II str. 95-177)

W regulaminie pracy i wynagradzania z 2019 r. przewidziano dla pracowników m.in. nagrody uznaniowe, przyznawane za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej oraz przejawianą inicjatywę. Decyzję o przyznaniu nagrody podejmował Dyrektor, a wysokość miała charakter uznaniowy. Postanowienia regulaminu pracy i wynagradzania z 2021 r. przewidywały natomiast dodatek motywacyjny dla pracowników, przyznawany przez Dyrektora, który miał charakter uznaniowy.

W latach objętych kontrolą nagrody uznaniowe przyznane zostały: w 2019 r. – 92 pracownikom (w łącznej kwocie 87,2 tys. zł); w 2020 r. – 35 (32,6 tys. zł) oraz w 2021 r. – 31 (29,1 tys. zł). Uzasadnieniem ich przyznania było np.: odpowiedzialne podejście do obowiązków w sytuacji zagrożenia pandemicznego i zapewnienie ciągłości pracy administracji oraz ciągłości pracy artystycznej; wkład i zaangażowanie w dodatkową pracę związaną z przeprowadzkami pracowni krawieckich oraz magazynu dekoracji. Pisemne informacje o przyznaniu nagrody znajdowały się w aktach osobowych pracowników.

W 2022 r. przyznany został dodatek motywacyjny dla 85 pracowników w kwocie ogółem 67,1 tys. zł, przewidziany regulaminem pracy i wynagradzania z 2021 r. Dodatek ten przysługiwał pracownikom za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej oraz przejawianą inicjatywę. Dodatek przyznawany był przez Dyrektora i miał charakter uznaniowy, mógł być również przyznawany na wniosek kierowników poszczególnych komórek. Pisemne informacje o przyznaniu dodatku składane były do akt osobowych pracownika.

(akta kontroli tom I str. 124, tom II str. 134, 164)

Zarząd Województwa Lubelskiego przyznał Dyrektorowi w 2021 r.²⁴ nagrodę roczną w wysokości równowartości jednokrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego dyrektora w roku poprzedzającym przyznanie nagrody, a w 2022 r.²⁵ nagrodę roczną w wysokości równowartości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia dyrektora w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.

W latach 2019-2022 (do 30 września) Dyrektor przyznała i wypłaciła Głównej księgowej nagrody roczne za sumienne wykonywanie obowiązków służbowych, efektywne realizowanie zadań i celów statutowych oraz gospodarowanie środkami publicznymi w sposób celowy, oszczędny i zgodny z prawem, a także za sprawną realizację powierzonych zadań w dobie zagrożenia pandemicznego.

Nagrody Dyrektora oraz Głównej księgowej mieściły się w limicie, o którym mowa w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

(akta kontroli tom I str. 124-132)

1.7. Dyrektor Teatru – na podstawie zarządzenia nr 7/2020 w sprawie pracy w sytuacji zagrożenia koronawirusem z 11 marca 2020 r. – odwołała do 31 marca 2020 r. wszystkie przedstawienia, próby oraz lekcje baletu. Pracowników

²⁴ Uchwałą nr CCLXXXIII/4971/2021 z 27 lipca 2021 r. Uchwała nie zawierała uzasadnienia przyznania nagrody.

²⁵ Uchwałą nr CCCLXXXI/6663/2022 z 26 lipca 2022 r. Uchwała nie zawierała uzasadnienia przyznania nagrody.

artystycznych, obsługi sceny oraz pracowni²⁶ zobowiązała do pozostania w gotowości do pracy w swoim miejscu zamieszkania. W działach księgowości, administracji oraz organizacji widowiska, ze względu na zapewnienie ciągłości pracy, wprowadziła dyżury po jednej osobie, w godzinach 8.00-13.00. Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania i obowiązywało do odwołania.

Podjęte przez Teatr kolejne działania w związku z pandemią koronawirusa, dotyczyły m.in.: opracowania planu wznowienia pracy w Teatrze w okresie wychodzenia ze stanu pandemii SARS-CoV-2; wprowadzenia zasad lekcji zespołu baletowego w reżimie sanitarnym oraz ustanowienia procedur odnośnie do korzystania przez tancerzy z garderób; opracowanie nowego regulaminu dla uczestników wydarzeń kulturalnych; Na podstawie decyzji Rady Ministrów o zniesieniu stanu epidemii z dniem 19 maja 2022 r. Dyrektor zarządziła²⁷ powrót do standardowych godzin pracy działu administracji (od 7.30 do 15.30).

(akta kontroli tom I str. 137-162)

Teatr otrzymał w 2020 r. wsparcie finansowe w kwocie 525,7 tys. zł z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na świadczenie usług wspomagających działalność kulturalną, które wykorzystane zostało zgodnie z przeznaczeniem określonym we wniosku o przyznanie środków.

(akta kontroli tom IV str. 347-359)

1.8. W latach 2019-2022 w Teatrze przeprowadzonych zostało 11 kontroli przez następujące podmioty: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego²⁸ (w zakresie m.in. procesu zarządzania zasobami ludzkimi, bieżącej oceny warunków pracy i bhp, wynajmowania i dzierżawienia powierzchni użytkowych, gospodarki finansowej); Państwową Inspekcję Pracy (w sprawie m.in. przepisów prawa pracy, legalności zatrudnienia, wypłacania wynagrodzeń); Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną (w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii); Urząd Ochrony Danych Osobowych (nt. przestrzegania przepisów RODO). Teatr realizował sformułowane w wyniku tych kontroli wnioski i zalecenia. Ich wykonanie było również przedmiotem kontroli sprawdzających ze strony jednostek kontrolujących. Teatr pisemnie informował Organizatora o przeprowadzanych kontrolach oraz o wydanych zaleceniach i sposobie ich realizacji.

(akta kontroli tom I str.104-123)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Teatru w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor Teatru udzieliła w 2018 r. pełnomocnictwa Głównej księgowej do zastępowania dyrektora podczas nieobecności, obejmującego czynności z zakresu: prawa pracy (podpisywanie umów o pracę oraz wykonywanie innych czynności zastrzeżonych dla pracodawcy), finansów i zagadnień administracyjnych (m.in. negocjowanie i podpisywanie umów cywilno-prawnych wraz z zastępcą Głównego księgowego), które wykraczało poza zakres kompetencji głównego księgowego określony w art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem głównym księgowym jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki; wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi; dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Główny księgowy nie jest więc uprawniony do dysponowania

²⁶ Akustyczno-elektryczna, krawiecka, plastyczna i konserwacji dekoracji.

²⁷ Zarządzeniem wewnętrznym nr 15/2022.

²⁸ Dalej: UMWL.

środkami finansowymi, a jego podpis na umowach składany obok pracownika właściwego rzeczowo, oznacza, że przeprowadził wstępną kontrolę, której zakres opisano w art. 54 ust. 3 ww. ustawy. Powierzenie Głównemu księgowemu kompetencji przypisanych dla kierownika jednostki ogranicza skuteczność mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze zaciągania zobowiązań i wydatkowania środków.

Również zgodnie ze Statutem wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników należało do wyłącznej kompetencji Dyrektora Teatru. W § 4 ust. 7 regulaminu organizacyjnego z 2021 r. określono, że w przypadku nieobecności dyrektora zastępuje go zastępca lub pracownik wskazany odpowiednim pełnomocnictwem.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że nie zgadza się z twierdzeniem, że „Główny księgowy nie jest uprawniony do dysponowania środkami finansowymi (...)”. Obowiązujące przepisy nie zabraniają powierzenia większego zakresu odpowiedzialności osobie pełniącej funkcję Głównego księgowego. Aby móc właściwie zarządzać środkami finansowymi, Główny księgowy musi koordynować działalność artystyczną, administracyjną i techniczną, gdyż wszystkie one mają wpływ na stan finansów Teatru. Nadmieniła również, że w Teatrze nie ma osoby pełniącej stanowisko zastępcy Dyrektora, a tym samym nie ma osoby, która mogłaby w sposób naturalny, tj. wynikający nawet z samej etymologii, zastępować Dyrektora. Dlatego też udzielenie pełnomocnictwa Główny księgowy do zastępowania Dyrektora podczas jego nieobecności jest w pełni uzasadnione, gdyż jest to zaraz po Dyrektorze, druga osoba sprawująca pełną kontrolę nad wszystkimi procesami zachodzącymi w Teatrze. W przypadku nieobecności Dyrektora, Główny księgowy występuje w roli Dyrektora, a jego funkcję przejmuje zastępca Głównego księgowego – realizując tym samym skuteczność mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze zaciągania zobowiązań i wydatkowania środków. Zastępca Głównego księgowego działa na podstawie pełnomocnictwa z 12 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 29-36, 322-33, tom II str. 77)

2. W latach 2020-2022 (do 30 września) nie opublikowano w BIP ogłoszeń o naborze ośmiu pracowników: dwóch zatrudnionych w 2020 r. w administracji; trzech zatrudnionych w 2021 r. na stanowiska pracowników artystycznych (do baletu) oraz trzech zatrudnionych do 30 września 2022 r. (jeden artystyczny oraz dwóch administracyjno-gospodarczych). Było to niezgodne z postanowieniami § 4 pkt 2 regulaminu naboru pracowników, zgodnie z którymi ogłoszenie o naborze podlegało umieszczeniu na stronie BIP Teatru.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że w 2020 r., po ogłoszeniu stanu pandemii w Polsce, w celu zminimalizowania ryzyka zarażenia pracowników Teatru wirusem COVID-19 przez osoby z zewnątrz, Teatr został zmuszony do zastosowania § 8 pkt 4 ww. regulaminu naboru, tj. „w uzasadnionych przypadkach możliwe jest zatrudnienie kandydata poza procedurą kwalifikacyjną”. Jeśli chodzi o osoby zatrudnione do baletu, to w maju 2021 r. na naszej stronie internetowej i Facebooku informowaliśmy o audycji baletowej, na podstawie której zatrudniliśmy tancerzy. Jeśli chodzi o osoby zatrudnione w dziale administracji w 2020 r., to ze względu na pandemię COVID-19 nie mogliśmy przeprowadzać skomplikowanych procesów rekrutacyjnych, a z uwagi na często zmieniające się przepisy związane z wprowadzanymi ograniczeniami potrzebowaliśmy dodatkowego referenta ds. administracji do ich śledzenia i wdrażania, a także osoby do sekretariatu, ponieważ po nagłym odejściu sekretarki w lutym 2020 r. to stanowisko pozostawało nieobsadzone; zatrudniliśmy na nim osobę, która wcześniej przygotowywała dla Teatru wnioski o dofinansowanie do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i znaleźliśmy jej doświadczenie organizacyjne. Odnośnie do pracowników

gospodarczych i technicznych – na tych stanowiskach jest duża rotacja, a są oni niezbędni do właściwego funkcjonowania Teatru i muszą być szybko zastąpieni, dlatego przy wakatach korzystamy z wcześniej złożonych nam aplikacji.

(akta kontroli tom I str. 92-93, tom II str. 78-94)

NIK nie podziela argumentacji zawartej w wyjaśnieniach, ponieważ przepis § 8 pkt 4 regulaminu naboru stanowi, że „w uzasadnionych przypadkach możliwe jest zatrudnienie kandydata poza procedurą kwalifikacyjną” nie odnosi się do publikowania ogłoszeń o naborze w BIP. Na podstawie ww. przepisu możliwe jest zatrudnienie kandydata poza procedurą kwalifikacyjną opisaną w §§ 6-8 (pkt 1-3) regulaminu naboru, tj. z pominięciem pracy komisji rekrutacyjnej oraz rozmowy kwalifikacyjnej. Nie zwalnia natomiast z obowiązku umieszczania w BIP ogłoszeń o naborze zgodnie z postanowieniem § 4 pkt 2 ww. regulaminu.

OCENA CZĄSTKOWA

Teatr dokonał zmiany regulaminu organizacyjnego zgodnie z ustawą o działalności kulturalnej. Pracownikom artystycznym zapewniono dodatkowe wynagrodzenie oraz udzielano zgody na wykonywanie przez nich zadań artystycznych na rzecz innych podmiotów, w przypadku, gdy nie kolidowało to z zadaniami wykonywanymi na rzecz Teatru. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły udzielenia pełnomocnictwa Głównej księgowej wykraczającego poza zakres kompetencji głównego księgowego określony w ustawie o finansach publicznych oraz nieopublikowania niektórych ogłoszeń o przeprowadzonych naborach.

2. Realizacja zadań statutowych

Opis stanu faktycznego

2.1. Statut określał, że do zadań Teatru należy prowadzenie działalności artystycznej, w oparciu o stały zespół artystyczny, twórców i wykonawców doangażowanych, a także popularyzacja i upowszechnianie kultury teatralnej.

(akta kontroli tom I str. 29-37)

Dyrektor poinformowała, że w 2019 r. Teatr zrealizował 29 różnych przedsięwzięć (w łącznej liczbie 147), obejmujących: bajki, koncerty, widowiska edukacyjne, musicale, spektakl baletowy, operetki i operę. Największą popularnością cieszyły się operetki (w sumie 7009 widzów) i bajki (12 726 widzów). W 2020 r. zrealizowano 13 różnych przedsięwzięć (w łącznej liczbie 31), były to bajki, koncerty, operetki i musicale. Największą popularnością cieszyły się bajki (3697 widzów) i koncerty (4818 widzów). W 2021 r. zrealizowano 19 różnych przedsięwzięć (w łącznej liczbie 52), które obejmowały: bajki, koncerty, widowiska teatralno-muzyczne, spektakl baletowy, spektakl muzyczny, musicale i operetki. Największą popularnością cieszyły się koncerty i widowiska teatralno-muzyczne (6739 widzów) oraz bajki (2151 widzów). Do 30 września 2022 r. zrealizowano 15 różnych przedsięwzięć (w łącznej liczbie 61): bajki, koncerty, widowiska teatralno-muzyczne, spektakl baletowy, musicale i operetki. Największą popularnością cieszyły się operetki (6083 widzów) i bajki, w tym spektakl baletowy dla dzieci (5916 widzów).

Dyrektor wyjaśniła, że z wieloletnich obserwacji i statystyk wynika, że największą popularność zdobywały bajki i operetki. Lata 2020-2021 nieco zaburzyły ten obraz, ponieważ ze względu na obostrzenia związane z pandemią SARS-CoV-2 w repertuarze znalazło się bardzo mało operetek (stanowiących spektakle wieloobsadowe, w których występuje około 130 osób), a w tym czasie wystawiano bądź mniejsze formy, bądź koncerty plenerowe.

Dyrektor stwierdziła, że w latach 2020-2021 Teatr odnotował istotnie mniejszą liczbę widzów, która jednak nie wynikała z mniejszego zainteresowania ofertą Teatru, tylko z obostrzeń wprowadzanych przez rząd w związku z pandemią SARS-CoV-2 i tzw. lockdownem. Bez względu jednak na to, jaka była odgórnie dopuszczona liczba miejsc i ile procent biletów Teatr mógł sprzedać – 25%, 50% czy 75% – prawie cała

pula była wyprzedana. Stąd w 2022 r., po zniesieniu ograniczeń, publiczność szybko powróciła.

Średnia frekwencja widzów na wydarzeniach artystycznych²⁹ w 2019 r. wynosiła 88,1%, w 2020 r. – 91,9%, w 2021 r. – 64%, zaś w 2022 r. (do 30 września) – 89,2%.

(akta kontroli tom IV str. 11-18, 129-134)

W sprawozdaniach kierowanych do Organizatora i do Głównego Urzędu Statystycznego³⁰ Teatr nie podał jednolitych i rzetelnych danych odnoszących się do liczby widzów na przedstawieniach (opisano to w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli tom IV str. 19-33, 41-49, 54-70, 80-99)

Teatr nie wprowadził formalnych mierników efektywności prowadzonej działalności. Jak wyjaśniła Dyrektor, za najbardziej wymiemy wskaźnik działalności merytorycznej uznawano sprzedaż biletów, która utrzymywała się na wysokim poziomie. Istotnym miernikiem był również poziom zainteresowania obrazowany przez media społecznościowe, pozwalające na bezpośredni kontakt z publicznością (wskaźnikami były: liczba fanów, liczba odbiorców postów i aktywność dotycząca postów – według statystyk liczby te stale rosły). Ponadto Teatr otrzymywał wiele wiadomości e-mail i telefonów od widzów, w tym z innych województw. Przy ustalaniu repertuaru brano pod uwagę liczbę widzów danego tytułu, jednak – jak wyjaśniła Dyrektor – Teatr starał się nie rezygnować całkowicie z mniej popularnych spektakli. Najczęściej, bo kilka-kilkanaście razy w sezonie (nawet dwa razy dziennie, jak w przypadku bajek), wystawiano te spektakle, które cieszyły się największą popularnością. Przy ustalaniu repertuaru Teatr brał pod uwagę ekonomiczną opłacalność, choć nie była to jedyna przesłanka. Starano się łączyć potencjał komercyjny z propozycjami ambitnymi (jak operetka „Kraina uśmiechu” Franza Lehára czy spektakl baletowy „Czajkowski. Taniec miłości”). Dyrektor wskazała, że Teatr mógłby grać przez cały sezon „Skrzypka na dachu” z prawdopodobną frekwencją od 80% do 100%, jednak musiał uwzględnić swoją misję, którą było edukowanie widzów, z zapewnieniem repertuaru dla publiczności w różnym wieku, o odmiennej wrażliwości i upodobaniach.

(akta kontroli tom IV str. 11-18)

Poza działalnością kulturalną Teatr w latach 2019-2022 prowadził działalność społeczną, charytatywną i edukacyjną³¹. Jak wyjaśniła Dyrektor, w ramach działalności społecznej pracownice krawieckie Teatru w trakcie pandemii uszyły ponad 7 tys. maseczek dla pracowników służb oraz UMWL. Współpracowano z fundacją wspierającą działalność artystyczną osób z niepełnosprawnościami, a w siedzibie Teatru odbyły się cztery festiwale tej fundacji, które Teatr wspierał organizacyjnie i promocyjnie. W ramach działalności charytatywnej Teatr m.in. włączył się w pomoc dla uchodźców z Ukrainy, zbierał dla nich dary, wystawiał spektakle lub koncerty. Prowadził akcję charytatywną, podczas której zbierał dary na rzecz Oddziału Dzieci i Młodzieży w I Klinice Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji SPSK nr 1 w Lublinie, finałem akcji w 2022 r. był koncert

²⁹ Podane wielkości stanowią średnie arytmetyczne z frekwencji (odsetka miejsc zajętych w wyniku wejść biletowanych i niebiletowanych) na poszczególnych wydarzeniach artystycznych w kolejnych okresach. Dane podano w zestawieniu wydarzeń artystycznych, sporządzonym w trakcie kontroli NIK.; obliczona frekwencja nie obejmowała niektórych wydarzeń, w szczególności tych realizowanych poza siedzibą Teatru, np. w plenerze.

³⁰ Dalej: GUS.

³¹ Statut przewidywał, że Teatr może prowadzić inną działalność niż kulturalna, w tym również działalność gospodarczą. Środki pozyskane z wykonywanej działalności mogły być przeznaczone wyłącznie na finansowanie działalności statutowej Teatru.

charytatywny. W ramach działalności edukacyjnej m.in. co roku organizował bezpłatne warsztaty z zakresu edukacji kulturalnej dla dzieci i młodzieży. W 2019 r. zrealizował projekt „Nowa Generacja Muzyczna”, w 2021 r. – projekt „Podróż do Królestwa Sceny”, a w 2022 r. – projekt „Szczęście na warsztacie”. Na wszystkie ww. zadania uzyskał dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

(akta kontroli tom I str. 29-37, tom IV str. 11-18, 41-49, 54-70, 80-99)

Wśród czynników negatywnie wpływających na zakres i efektywność prowadzonej działalności merytorycznej Teatru Dyrektor wskazała na pandemię SARS-CoV-2, która wykluczyła możliwość wystawiania spektakli z udziałem publiczności, bądź też skutkowało wprowadzeniem ograniczeń odnoszących się do liczebności widowni (w zależności od miesiąca było to 25%, 50% lub 75%). Ponadto nawet pojedyncze przypadki zakażeń w zespole artystycznym pociągały konieczność odwołania spektakli. W czasie pandemii koncentrowano się zatem na spektaklach małoobsadowych (jak bajki, koncerty) i widowiska plenerowe, które minimalizowały ryzyko zakażenia w zespole. W okresie lockdownu działalność merytoryczną prezentowano za pośrednictwem Internetu i mediów społecznościowych. Udostępniono w ten sposób nagrania spektakli dla dzieci czy pełnometrażowy koncert „Gwiazdka z Muzycznym”, zrealizowano cykl „Z Teatrem Muzycznym na kwarantannie” (kilkanaście filmików z udziałem artystów ze wszystkich zespołów artystycznych) w ramach programu „Kultura w sieci” MKiDN, prowadzono akcję #BajkiCzytajki, w ramach której soliści czytali swoje ulubione bajki. Zdaniem Dyrektora było to efektywne działanie, ponieważ Teatr otrzymywał od razu informację zwrotną w postaci setek komentarzy, polubień i udostępnień. Dzięki takiemu ciągłemu kontaktowi publiczność nie zapominała o tej instytucji, co przyczyniło się do szybkiej odbudowy frekwencji po zniesieniu obostrzeń.

Inny problem stanowiła niewielka sala widowiskowa na 320 miejsc, niewystarczająca dla zaspokojenia potrzeb publiczności. Jak dodała Dyrektor, Teatr rozwiązywał tę kwestię na kilka sposobów: wystawiano po dwie bajki jednego dnia, organizowano spektakle wyjazdowe w instytucjach dysponujących większymi salami, grano koncerty i spektakle plenerowe dla kilkutyśnej widowni. Teatr brał też udział w najważniejszych festiwalach teatralnych i muzycznych w Polsce (jak np. Festiwal im. Jana Kiepury w Krynicy-Zdroju, Festiwal im. Bogusława Kaczyńskiego w Białej Podlaskiej).

Dyrektor wskazała również na problem finansowy, z którym stale borykają się samorządowe instytucje kultury: przyznawana dotacja podmiotowa nie wystarcza na pokrycie kosztów wynagrodzeń wraz z wynikającymi z nich zobowiązaniami publicznoprawnymi, opłacenie faktur z tytułu dostaw i usług oraz przygotowanie premier na wysokim poziomie. W dużym stopniu wynika to z szybkiego wzrostu płacy minimalnej, z którym nie jest powiązany odpowiedni wzrost dotacji podmiotowej. Dyrekcja Teatru podejmowała szereg działań, by problem ten zminimalizować. Wprowadzono nowy regulamin pracy i wynagradzania z 2021 r., w którym najważniejszą zmianą była przebudowa wynagrodzeń pracowników artystycznych Teatru z pensji dwuskładnikowej (obejmującej wynagrodzenie podstawowe i tzw. nadgrania, uzależnione od liczby spektakli, w których wystąpił artysta w danym miesiącu) na jednoskładnikową. Pozwoliło to ustabilizować sytuację finansową Teatru i przygotowywać dokładniejsze plany finansowe instytucji, ponieważ zlikwidowano zmienny czynnik wynagrodzeń. Ponadto Dyrekcja pozostawała w ścisłym kontakcie i stałej współpracy z Organizatorem. Regulame spotkania i kierowane umotywowane wnioski skutkowało zwiększeniami dotacji podmiotowej (w tym w 2022 r. o 820 tys. zł). Z sukcesami pozyskiwano dodatkowe środki na projekty realizowane w ramach programów MKiDN. Stałe pozyskiwano

nowych sponsorów działalności merytorycznej Teatru; w latach 2019-2022 wsparcie z ich strony przekraczało 260 tys. zł.

(akta kontroli tom IV str. 11-18)

Teatr prowadził kalkulacje kosztów produkcji, obejmujące porównanie planowanych i faktycznie zrealizowanych kosztów (m.in. kosztów scenografii, kostiumów, wynagrodzeń aktorów doangażowanych spoza kadry Teatru, choreografii, reżyserii, kierownictwa muzycznego). Dyrektor wyjaśniła, że ewidencja kosztów związanych z konkretnymi spektaklami była prowadzona szczegółowo w momencie produkcji. Służyć to miało kontroli kosztów produkcji na każdym jej etapie i monitorowaniu ich poziomu w poszczególnych pozycjach, a następnie porównaniu z zakładanymi pierwotnie wielkościami. Etap produkcji rozciągał się często na kilka miesięcy, w trakcie których realizowano poszczególne wydatki, a ich wysokość mogła odbiegać od wcześniejszych założeń.

W kalkulacjach kosztów eksploatacji szacowano koszty związane z artystami oraz techniką i obsługą. Dyrektor wskazała, że w Teatrze nie prowadzono żadnych dodatkowych rozliczeń kosztów materiałów, usług obcych, energii, ogólnoadministracyjnych, itp. w podziale na poszczególne tytuły przedstawień, gdyż niemożliwe było oszacowanie, jakie wielkości poszczególnych pozycji kosztowych mogłyby obciążać konkretne spektakle. Każdy z tytułów był inny pod względem: liczby osób w obsadzie (ponadto w obrębie tego samego tytułu zdarzało się, że obsada składała się wyłącznie z artystów Teatru, bądź też dodatkowo z artystów doangażowanych, co zmieniało koszty), energochłonności, materiałochłonności, wykorzystywanego sprzętu, itp. Takie analizy nie dawałyby żadnych istotnych informacji, gdyż to poziom kosztów wyznaczał repertuar, a publiczność. Dlatego też analizowano wpływy ze spektakli oraz frekwencję i to stanowiło podstawą do układania repertuaru. W przypadku eksploatacji bieżącego i już wyprodukowanego spektaklu część kosztów materiałowych, które można było jasno przypisać do danej sztuki, księgowano w ciężar danej sztuki. Jednak w przypadku wielu zbiorowych zakupów nie było takiej możliwości, aby jednoznacznie obciążyć konkretne tytuły. Z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności nie było możliwości policzenia technicznego kosztu wytworzenia dla każdej sztuki. Zdaniem Dyrektora nie było to potrzebne na żadnym etapie zarządzania. Wszystkie pozycje kosztów materiałowych podlegały bieżącemu monitorowaniu, a każdy zakup wymagał akceptacji głównego księgowego oraz Dyrektora. Od czasu zmiany systemu wynagradzania i usunięcia tzw. nadgrań nie prowadzono również kalkulacji kosztów wynagrodzeń na poszczególne tytuły. Wynikało to z faktu, że w momencie likwidacji zmiennych kosztów (nadgrań) uzależnionych od liczby spektakli w danym miesiącu, koszty wynagrodzeń i narzuty na nie w każdym miesiącu roku były stałe i ulegały jedynie wahaniom związanym z odprawami emerytalnymi, rentowymi, nagrodami jubileuszowymi lub też nagrodami albo dodatkami specjalnymi.

Sporządzane przez Teatr kalkulacje nie obejmowały pozycji repertuarowych realizowanych na podstawie „umów najmu” (jak np. „Jaś i Małgosia”, „Nie taki Straszny Dwór”, „Kozucha Kłamczucha”)³².

(akta kontroli tom IV str. 370, 378-379, 406-415)

2.2. Statut przewidywał, że Teatr realizuje cele statutowe m.in poprzez współorganizację przedsięwzięć o charakterze kulturalnym wraz z innymi instytucjami kultury, organizacjami, placówkami lub osobami prawnymi i fizycznymi.

(akta kontroli str. tom I str. 29-37)

Prowadzone rejestry umów nie pozwalały na ustalenie, w jakim stopniu Teatr

³² Co opisano w kolejnym punkcie wystąpienia pokontrolnego.

realizował zadania programowe poprzez ich zlecenie podmiotom zewnętrznym. Rzetelnych danych w tym zakresie nie prezentowały również sprawozdania z działalności merytorycznej.

Również w złożonych wyjaśnieniach Dyrektor Teatru nie wskazała pełnej informacji odnośnie do zakresu zadań programowych zleconych przez Teatr podmiotom trzecim. Wyjaśniła, że latach 2019-2022 współpraca taka obejmowała szereg podmiotów: w 2019 r. było ich 51, w 2020 r. – 32, w 2021 r. – 49 zaś w 2022 r. (do 30 września) – 30. Poinformowała, że wskazane zbiory kontrahentów zostały przedstawione na podstawie rejestrów umów i obejmowały podmioty, z którymi podpisane zostały umowy. Jej zdaniem zapewnienie sprawności urządzeń, dostawa usług i materiałów czy też sponsoring i reklama są również ściśle związane z działalnością Teatru. Niektóre z umów zostały zawarte z fundacjami (z siedmioma, z którymi zawarto: w 2019 r. trzy umowy, w 2020 r. dwie, w 2021 r. dwie i w 2022 r. (do 30 września) również dwie), a jedna – ze stowarzyszeniem (w 2019 r.). Umowy te dotyczyły: wystawienia spektakli, wynajmu sceny, organizacji koncertów sylwestrowych, partnerstwa w projektach artystycznych dla młodych osób z niepełnosprawnościami, wynajmu powierzchni na zajęcia z dziećmi w spektrum autyzmu. Dyrektor podkreśliła, że wszystkie powyższe zadania zostały zrealizowane. Każda z imprez miała odmienny charakter. Brali w nich udział zarówno pracownicy Teatru, jak i pracownicy podmiotów zewnętrznych. Teatr poniósł z tego tytułu koszty: w 2019 r. – w wysokości 21 095 zł oraz w 2021 r. – w kwocie 33 590 zł; w 2020 r. i w 2022 r. (do 30 września) Teatr nie ponosił kosztów z tego tytułu. Koszty te zostały sfinansowane ze środków finansowych MKiDN lub jednej z ww. fundacji.

(akta kontroli tom I str. 410, 413, tom II str. 289-302, 342-349, tom IV str. 41-49, 54-70, 80-99, 369-370, 376-377, 423, 453-454, 470)

Dane zaprezentowane przez Dyrektora nie odzwierciedlały rzeczywistego stopnia, w jakim zadania statutowe Teatru były realizowane przez podmioty trzecie. Wskazane w wyjaśnieniach liczby umów pomijały podmioty niebędące fundacjami lub stowarzyszeniami, w szczególności – przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą (podczas gdy umowy z nimi były faktycznie przez Teatr zawierane). Również wysokości kosztów nie odpowiadały realnemu zaangażowaniu finansowemu Teatru. Według wyjaśnień Teatr miał ponieść w 2019 r. koszty związane z realizacją umów zawartych z fundacjami i stowarzyszeniem na poziomie 21 095 zł, podczas gdy same rozliczenia z jednym ze stowarzyszeń wiązały się w 2019 r. z kosztami poniesionymi na rzecz tego kontrahenta w wysokości 58 385,11 zł³³.

(akta kontroli tom I str. 408-423, tom II str. 260-288, tom V str. 2-5)

Niektóre z przedstawień były wystawiane przez różne podmioty. Przykładowo, przedstawienia „Jaś i Małgosia” oraz „Nie taki straszny dwór” były w 2019 r. początkowo realizowane przez przedsiębiorcę C.³⁴ na podstawie umowy zawartej 7 stycznia 2019 r. na okres do 30 czerwca 2019 r. Jeszcze w trakcie obowiązywania tej umowy Teatr zawarł 19 kwietnia 2019 r. umowę z drugim przedsiębiorcą V.³⁵, na podstawie, której w Teatrze odbyły się przedstawienia „Nie taki straszny dwór”. W drugiej połowie 2019 r., na podstawie umowy zawartej 10 września 2019 r. z V., odbywały się przedstawienia „Jaś i Małgosia”, zaś na podstawie umowy zawartej

³³ Szczegółowy opis poniżej, w ramach badania próby umów. Kwota wiązała się z należnościami za realizację spektaklu „Nie taki straszny dwór”. Kwoty wynikające z faktur wystawionych przez stowarzyszenie ujęto na koncie 501-01 „Koszty działalności artystyczno-teatralnej”.

³⁴ Skrót pełnej nazwy kontrahenta, stosowany również w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

³⁵ Skrót pełnej nazwy kontrahenta, stosowany również w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

2 października 2019 r. ze stowarzyszeniem S.³⁶ – przedstawienia „Nie taki straszny dwór”.

W sposób odmienny uregulowano zasady rozliczeń z ww. podmiotami. Na podstawie umowy z 7 stycznia 2019 r. Teatr powierzył przedsiębiorcy C. realizację przedstawień za ustalonym wynagrodzeniem (5500 zł brutto za każdy spektakl „Jaś i Małgosia” oraz 8000 zł brutto za każdy spektakl „Nie taki straszny dwór”). Teatr zobowiązał się m.in. do nieodpłatnego udostępnienia rekwizytów, scenografii, wyposażenia, obsługi technicznej, obsługi szatni, prowadzenia działań promocyjnych. Całość wpływów z biletów stanowiła przychody Teatru. Teatr poniósł na rzecz kontrahenta koszty odpłatności za realizację przedstawień w łącznej wysokości 109 414,51 zł brutto³⁷, zrealizował jednocześnie 140 275 zł przychodów brutto ze sprzedaży biletów³⁸. Różnica pomiędzy przychodami brutto ze sprzedaży biletów a kosztami brutto poniesionymi na rzecz kontrahenta wyniosła: 1900,87 zł – w przeliczeniu na jeden spektakl „Jaś i Małgosia w nowej odsłonie”, 2012,50 zł – w przeliczeniu na jeden spektakl „Nie taki straszny dwór”.

Jeszcze w trakcie obowiązywania ww. umowy Teatr zawarł 19 kwietnia 2019 r. umowę z V. Zarówno ta umowa, jak i kolejne (umowa z 10 września z V., umowa z 2 października z S.) w odmienny sposób kształtowała podział zadań pomiędzy stronami. Wprawdzie nazwano je umowami najmu, jednak w praktyce Teatr udostępniał szereg pomieszczeń (w tym pomieszczeń dla realizatorów dźwięku i oświetlenia, garderób wraz z wyposażeniem), system sprzedaży biletów z obsługą, obsługą portierską i bileterską. Teatr był zobowiązany do prowadzenia działań promocyjnych i sprzedaży biletów, odprowadzenia podatku od towarów i usług, przejął też na siebie ryzyko związane z brakiem odpowiedniej frekwencji³⁹ (kontrahent w takiej sytuacji był zwolniony z obowiązku wniesienia opłaty za najem i mógł odwołać spektakl). Zapisy ww. umów były mniej korzystne od postanowień umowy zawartej 7 stycznia z C., bowiem Teatrowi przysługiwała jedynie prowizja 3% od wartości netto sprzedanych biletów (97% otrzymywał kontrahent) oraz opłatę za najem naliczaną od każdego spektaklu (początkowo, w przypadku umowy z 19 kwietnia 2019 r. z V. było to 1230 zł brutto, zaś w przypadku kolejnych umów – z 10 września 2019 r. z V. i z 2 października 2019 r. z S. – już 1000 zł brutto).

Z dokumentacji rozliczeń z V. oraz z raportów ze sprzedaży biletów wynika, że na podstawie umowy z 19 kwietnia 2019 r. kontrahent zrealizował w siedzibie Teatru trzy przedstawienia „Nie taki straszny dwór”, z których jedno odbyło się w tym samym dniu (27 maja), w którym miało miejsce takie samo przedstawienie realizowane przez C. Teatr został przez V. obciążony kwotą 27 784,21 zł, zrealizował natomiast przychody z wynajmu na poziomie 3690 zł brutto oraz przychody z tytułu 3% prowizji od sprzedanych biletów w wysokości 859,31 zł netto (co odpowiadało 928,05 zł przy uwzględnieniu 8% stawki podatku od towarów i usług). Różnica pomiędzy ww. przychodami brutto a kosztami poniesionymi na rzecz kontrahenta wyniosła 1539,35 zł w przeliczeniu na jeden spektakl „Nie taki straszny dwór”.

Na podstawie umowy z 10 września 2019 r. kontrahent V. zrealizował w siedzibie Teatru: 10 spektakli „Jaś i Małgosia w nowej odsłonie” (odbyły się od 30 września do 9 grudnia 2019 r.), cztery spektakle „Kozucha Kłamaczucha” (od 13 stycznia do 24 lutego 2020 r.), a także jeden koncert „Anna German i Bernard Ładysz –

³⁶ Skrót pełnej nazwy kontrahenta, stosowany również w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

³⁷ Z czego: 66 000 zł za 12 wystawień przedstawienia „Jaś i Małgosia w nowej odsłonie”, 11 414,51 zł z tytułu refakturowanych opłat na rzecz ZAIKS, związanych z wynagrodzeniem autorskim za ten utwór, 32 000 zł za cztery wystawienia przedstawienia „Nie taki straszny dwór”.

³⁸ Z czego: 100 225 zł za 12 wystawień przedstawienia „Jaś i Małgosia w nowej odsłonie”, 40 050 zł za cztery wystawienia przedstawienia „Nie taki straszny dwór”.

³⁹ Z wyjątkiem umowy z 19 kwietnia 2019 r. zawartej z V.

jakich nie znacie” (24 listopada 2019 r.). Teatr został przez kontrahenta obciążony łącznie na kwotę 120 167,72 zł⁴⁰, zrealizował natomiast przychody z wynajmu na poziomie 16 460 zł brutto⁴¹ oraz przychody z tytułu 3% prowizji od sprzedanych biletów w wysokości 3716,53 zł netto (co odpowiadało 4013,85 zł⁴² przy uwzględnieniu 8% stawki podatku od towarów i usług). Różnica pomiędzy ww. przychodami brutto a kosztami poniesionymi na rzecz kontrahenta wyniosła: 1259,65 zł – w przeliczeniu na jeden spektakl „Jaś i Małgosia w nowej odsłonie”, 1238,46 zł – w przeliczeniu na jeden spektakl „Kozucha Kłamczucha”, 2923,50 zł – w przypadku koncertu „Anna German i Bernard Ładysz – jakich nie znacie”.

Na podstawie umowy z 2 października 2019 r. kontrahent S. zrealizował w siedzibie Teatru sześć przedstawień „Nie taki straszny dwór”. Teatr został przez kontrahenta obciążony na łączną kwotę 58 385,11 zł, zrealizował natomiast przychody z wynajmu na poziomie 6000 zł brutto oraz przychody z tytułu 3% prowizji od sprzedanych biletów w wysokości 1805,97 zł netto (co odpowiadało 1950,45 zł przy uwzględnieniu 8% stawki podatku od towarów i usług). Różnica pomiędzy ww. przychodami brutto a kosztami poniesionymi na rzecz kontrahenta wyniosła 1325,08 zł w przeliczeniu na jeden spektakl „Nie taki straszny dwór”.

Dwaj powiązani osobowo przedsiębiorcy (C. i V.) wystawili Teatrowi faktury lub rachunki na łączne kwoty odpowiednio: 109 414,51 zł i 147 951,93 zł, zaś stowarzyszenie S. – 58 385,11 zł. Kolejno zawierane w 2019 r. umowy przewidywały warunki rozliczeń z kontrahentami, które były coraz mniej korzystne finansowo dla Teatru, o czym świadczą przytoczone wyżej porównania przychodów i kosztów w przeliczeniu na jeden spektakl. Mimo nazwania niektórych z tych porozumień „umowami najmu”, Teatr wykazywał – w sprawozdaniach z działalności merytorycznej – zrealizowane na ich podstawie przedstawienia jako pozycje repertuarowe, organizowane przez Teatr we współpracy z innymi podmiotami. Według sprawozdania z działalności merytorycznej za 2019 r. dwie pozycje realizowane we współpracy: „Jaś i Małgosia” oraz „Nie taki straszny dwór” obejrzało łącznie 10 783 widzów⁴³, co stanowiło 22,5% widzów wszystkich pozycji repertuarowych (47 984).

(akta kontroli tom II str. 198-288, tom IV str. 41-49, tom V str. 2-63)

Teatr nie sporządził kalkulacji ekonomicznej strony przedsięwzięć, odnoszącej się do planowanych lub zrealizowanych przychodów i kosztów związanych z wystawieniem przedstawień objętych ww. umowami. Dyrektor wyjaśniła, że Teatr nabywał gotowy produkt w postaci spektaklu. Tytuły te były wyprodukowane przez inny podmiot, który miał do nich prawa. W przypadku tego typu wydarzeń ustalanie ceny związane jest z procesem negocjacji biznesowych. Kontrahenci zawierają umowę handlową, na podstawie której ustalone zostają wzajemne rozliczenia. Istniało kilka obwarowań, które musiały zostać spełnione, aby kontrahent uzyskał wskazaną w umowie cenę za wynajem sali: 1) spektakle miały mieć charakter edukacyjny i być przeznaczone dla dzieci i młodzieży (co wiąże się z misją Teatru), 2) miały nie kolidować z próbami Teatru i spektaklami repertuarowymi, 3) w projekcie mieli brać udział pracownicy Teatru (z czym wiązała się możliwość dodatkowego zarobku). Tylko spełnienie takich warunków przez kontrahenta

⁴⁰ Z czego: 77 734,70 zł – z tytułu udziału w przychodach ze sprzedaży biletów za 10 spektakli „Jaś i Małgosia w nowej odsłonie”, 28 556,61 zł – z tytułu udziału w przychodach za cztery spektakle „Kozucha Kłamczucha”, 13 876,39 zł – z tytułu udziału w przychodach za koncert „Anna German i Bernard Ładysz”.

⁴¹ Z czego: 10 000 zł – z wynajmu na potrzeby 10 spektakli „Jaś i Małgosia”, 4000 zł – z wynajmu na potrzeby czterech spektakli „Kozucha Kłamczucha”, 2460 zł – z wynajmu na potrzeby koncertu „Anna German Bernard Ładysz”.

⁴² Z czego: 2596,50 zł – od biletów za spektakle „Jaś i Małgosia”, 953,85 zł – od biletów za spektakle „Kozucha Kłamczucha”, 463,50 zł – od biletów za koncert „Anna German Bernard Ładysz”.

⁴³ Dane nie obejmują innych spektakli realizowanych przez podmioty trzecie lub we współpracy z nimi.

pozwalalo na zawarcie umow. W tym przypadku nie wystepuja zadne kalkulacje, gdyz to po stronie kontrahenta lezal caly ciężar kosztow osobowych, materialowych, transportowych oraz wynajmu sali. Jak wiadomo, podczas negocjacji umow zadna ze stron nie ujawni swoich kosztow, gdyz jest to jej tajemnica handlowa. Ponadto przy takiej konstrukcji umowy to kontrahent ponosi ryzyko niesprzedania spektaklu. Tym samym mogloby sie okazać, że przy braku widowni musi pokryć koszty wynagrodzeń aktorów, wynajmu sceny, itp.

(akta kontroli tom IV str. 370, 378)

Odnosząc się do przyczyn, dla których w repertuarze Teatru w latach 2019-2020 zaplanowano szereg przedstawień realizowanych przez inne podmioty, Dyrektor wyjaśniła, że kalkulacje realizacji i produkcji innych tytułów wskazywały na konieczność ponoszenia wysokich kosztów produkcji, na które Teatru nie było stać. Z wieloletnich kalkulacji wynikało, że produkcja bajki to koszt około 80-120 tys. zł, operetki 250–350 tys. zł, zaś opery to nawet 450–500 tys. zł. Właśnie z powodu tak wysokich kosztów podjęto decyzję o realizacji spektakli z podmiotami zewnętrznymi. Teatr jest instytucją kultury, która musi realizować postawione przed nią cele i zadania. Jednym z nich jest edukacja kulturalna, dlatego też, aby wzbogacić ofertę repertuarową, zawierano umowy z podmiotami, które posiadały w swojej ofercie spektakle edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Wybór podmiotów nie był przypadkowy i podlegał weryfikacji. Dyrektor zauważyła, że każdego miesiąca zgłaszają się podmioty z propozycją nawiązania współpracy. Ich ofertą są gotowe spektakle, koncerty, bajki i inne projekty. Za każdym razem oferowane spektakle są weryfikowane – pod względem artystycznym przez Dyrekcję Teatru i kierownika muzycznego oraz pod względem finansowym przez Głównego księgowego, a warunki ewentualnej współpracy są szczegółowo omawiane. W przypadku ww. umów z C., V. i S. również takie negocjacje miały miejsce. Odnosnie do przypadków wystawiania tego samego tytułu przez różne podmioty Dyrektor podkreśliła, że wynikało to ze swobody działalności gospodarczej, a także z niezależnych decyzji właściciela praw autorskich, który ma prawo dowolnie nimi dysponować, powierzając swoje dzieło różnym podmiotom. Dla Teatru nie miało to większego znaczenia, gdyż zakupiony spektakl był tożsamy, a warunki umowy – jej zdaniem – się nie zmieniały.

(akta kontroli tom II str. 198-288, tom IV str. 294-311, 423-424, 454-455, tom V str. 19-21)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Teatru w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Prezentowano wobec instytucji zewnętrznych rozbieżne dane odnoszących się do zakresu działalności merytorycznej, w tym liczby widzów przedstawień.

Dyrektor wyjaśniła, że liczba widzów na wydarzeniach kształtowała się następująco: w 2019 r. – 46 249 osób, w 2020 r. – 12 381 osób, w 2021 r. – 14 842 osób, w 2022 r. (do 30 września) – 17 213 osób. [...]*. W zakresie pozostałych lat występowały natomiast rozbieżności w danych zaprezentowanych w ww. dokumentach⁴⁴.

⁴⁴ Odnosnie do 2019 r.: w wyjaśnieniach Dyrektor podała liczbę 46 249 osób, w sprawozdaniu K-01 wskazano [...]*, w części tabelarycznej sprawozdania z działalności merytorycznej – 47 984 (w zakresie pozycji repertuarowych. W dodatkowej tabeli ujęto kolejną liczbę 15 238 widzów wydarzeń niebiletowanych, w tym w ramach wynajmu sali widowiskowej), zaś w zestawieniu wydarzeń – 46 247 oraz dodatkowo 679 widzów przedstawień na scenie kameralnej i 1344 widzów przedstawień organizowanych w terenie, łącznie 48 270. W zakresie 2021 r. dane wynikające z ww. źródeł wynosily: 14 842 (wg wyjaśnień), [...]* (wg sprawozdania K-01), 14 538 (wg części tabelarycznej sprawozdania z działalności merytorycznej, przy uwzględnieniu wszystkich: widowisk biletowanych – 10 798, widowisk niebiletowanych – 2800, innych wydarzeń niebiletowanych, w tym imprez zamkniętych i wynajmów – 940; łącznie 14 538). W zakresie kwartałów I-III

W sprawozdaniach z działalności merytorycznej za poszczególne lata występowały ponadto rozbieżności, w tym pomiędzy częścią opisową i tabelaryczną. Przykładowo, w sprawozdaniu merytorycznym za 2019 r. w części opisowej podano, że wszystkie spektakle „Jaś i Małgosia” i „Nie taki straszny dwór” były realizowane we współpracy z jednym kontrahentem C., podczas gdy faktycznie odbyło się to na podstawie umów zawartych z C., V. i S. Podobnie w sprawozdaniu za 2020 r. podano, że bajkę „Kozucha Kłamczucha” realizowano we współpracy z C., zamiast V. W sprawozdaniu z działalności merytorycznej za 2021 r. w części tabelarycznej ujęto 18 wydarzeń (46 przedstawień) z łączną liczbą widzów wynoszącą 13 598. Tabela obejmowała widzów spektakli biletowanych (10 798) oraz widowisk niebiletowanych (2800). W dodatkowej tabeli dotyczącej wydarzeń niebiletowanych (nie wskazano przyczyn odrębnego wykazania tych pozycji) ujęto trzy pozycje z łączną liczbą widzów 940. Tym samym w obu tabelach wykazano wydarzenia z liczbą widzów wynoszącą 14 538. Według zestawień sporządzonych na potrzeby kontroli liczba widzów wydarzeń, jakie miały miejsce w 2021 r., wynosiła natomiast 14 642. Jednocześnie:

- w tabelarycznej części sprawozdania ujęto cztery przedstawienia „W duecie z Muzycznym” z łączną liczbą widzów 695⁴⁵, natomiast według części opisowej koncert miał odbyć się trzy razy z łączną liczbą widzów wynoszącą 467,
- w sprawozdaniu (w części opisowej i tabelarycznej) nie ujęto pozycji „Hallo Szpicbródka”, tj. dwóch przedstawień, jakie według zestawienia miały odbyć się w dniach 9 i 10 października 2021 r. z łączną liczbą 515 widzów (z czego 491 wejść biletowanych);
- w części opisowej sprawozdania wskazano, że liczba widzów widowiska muzycznego „WinyLOVE story” zrealizowanego w Muszli Koncertowej wynosiła 1600, podczas gdy w części tabelarycznej sprawozdania wskazano 1800, zaś w zestawieniu – 1400;
- w części opisowej sprawozdania ujęto premierę widowiska „Po polsku z Muzycznym” zrealizowanego 4 czerwca 2021 r. w Muszli Koncertowej w Ogrodzie Saskim (wydarzenie niebiletowane z 1200 widzów), w części tabelarycznej sprawozdania wskazano zaś, że miało miejsce pięć przedstawień z łączną liczbą widzów wynoszącą 2584. W zestawieniu sporządzonym na potrzeby kontroli NIK wykazano natomiast, że wydarzenie odbyło się osiem razy z łączną liczbą widzów 3384, z czego: pięć razy w Teatrze (liczba widzów wynosiła 1084) oraz trzy razy w innych miejscach (liczba widzów 2300);
- w części tabelarycznej sprawozdania z działalności ujęto dodatkową tabelę dotyczącą wydarzeń niebiletowanych, przy czym nie zawierała ona szczegółowych informacji nt. niektórych pozycji (np. pozycja nr 3 „Imprezy zamknięte, wynajmy”). Ponadto brak było informacji, dlaczego wydarzenia te zostały wyszczególnione w oddzielnej tabeli, skoro inne wydarzenia niebiletowane zostały wykazane w pierwszej tabeli (np. gala „Wielka sława Bogusława” z liczbą widzów 900, jaka odbyła się tylko raz i wydarzenie było niebiletowane).

(akta kontroli tom IV str. 11-12, 19-33, 41-49, 54-70, 80-99, 129-134, 315-316)

Dyrektor wyjaśniła, że sprawozdania z działalności merytorycznej były sporządzane według wzorów i wymogów określonych przez UMWL. Organizator nie wymagał wyodrębniania w sprawozdaniu wszelkich odbywających się imprez zamkniętych i wynajmów, a szczegółowe informacje na ich temat otrzymywał każdorazowo przed

2022 r. wielkość podana w wyjaśnieniach, tj. 17 213, była zbliżona do liczby widzów ujętych w zestawieniu wydarzeń, wynoszącej 17 211 (nie sporządzano ww. sprawozdań za niepełny rok).

⁴⁵ Dane były zgodne z zestawieniem sporządzonym na potrzeby kontroli.

wynajęciem przez Teatr sali widowiskowej podmiotowi zewnętrznemu. W sprawozdaniu w pierwszej tabeli zamieszczano repertuarowe spektakle i koncerty realizowane przez Teatr, natomiast w drugiej dodatkowe wydarzenia, np. warsztaty, spotkania autorskie, oprowadzanie po Teatrze czy wynajmy/spektakle i koncerty zewnętrzne. Spektakl w Muszli Koncertowej był wydarzeniem niebiletowanym, stąd liczba widzów była ustalana szacunkowo. Inne przedstawienia przez pomyłkę nie zostały uwzględnione w sprawozdaniu⁴⁶, bądź zostały wykazane w różnych rubrykach⁴⁷.

(akta kontroli tom IV str. 317-319)

2. Zmiany umowy z 10 września 2019 r., zawartej na wynajem sali widowiskowej w dniu 24 listopada 2019 r., dokonano bez zachowania formy pisemnej. Było to niezgodne z § 12 ww. umowy, według którego zmiany postanowień umowy lub jej uzupełnienia wymagały sporządzenia na piśmie pod rygorem nieważności. W wyniku powyższej zmiany Teatr obciążył kontrahenta kwotą wyższą o 1460 zł brutto względem postanowień umownych.

Dyrektor wyjaśniła, że cena wynajmu za salę została podniesiona do kwoty 2460 zł z uwagi na większe wpływy ze sprzedaży, które osiągnął kontrahent. Ponadto koncert „Anna German i Bernard Ładysz – jakich nie znacie” miał bardziej komercyjny charakter, co również uwzględniono przy ustalaniu ceny wynajmu.

NIK zauważa, że stawka za najem została ustalona w § 7 ust. 1 umowy z 10 września 2019 r., zaś w świetle jej § 12 zmiany postanowień umowy lub jej uzupełnienia wymagały sporządzenia na piśmie pod rygorem nieważności.

(akta kontroli tom II str. 198-243, tom IV str. 417, 431-432)

OCENA CZĄSTKOWA

Teatr prowadził działalność zgodną z celami statutowymi. Przeciwdziałając negatywnym wpływom pandemii SARS-COV-2, koncentrował się na wydarzeniach małoobsadowych lub plenerowych, korzystał też z możliwości prezentowania kadry i dorobku artystycznego za pośrednictwem Internetu. Informacje o działalności merytorycznej Teatru, zawarte w sprawozdaniach przedstawionych Organizatorowi, nie były w pełni rzetelne. W celu urozmaicenia repertuaru wykorzystano z możliwości współorganizowania wydarzeń kulturalnych z podmiotami trzecimi.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Gospodarowanie środkami finansowymi

3.1. Działalność Teatru za 2019 r. zamknęła się stratą w wysokości 867,4 tys. zł, do pokrycia z zysków przyszłych okresów, zaś za 2020 r. i za 2021 r. – zyskiem w wysokości 150,4 tys. zł i 11,1 tys. zł, przeznaczonym na pokrycie strat z lat ubiegłych.

Teatr zrealizował w 2019 r. przychody ogółem na poziomie 12 711 tys. zł, o 5% wyższym niż w 2018 r. W kolejnych latach przychody utrzymywały się na obniżonym poziomie, co wynikało głównie z wpływu pandemii SARS-CoV-2 na możliwość prowadzenia działalności statutowej jednostki. W 2020 r. wyniosły 11 760,5 tys. zł (spadek o 7,5% r/r), w 2021 r. – 12 685,7 tys. zł (wzrost o 7,9% r/r), zaś w 2022 r. (I-III kwartał) – 11 177,2 tys. zł.

W strukturze osiągniętych przychodów największy udział miała dotacja podmiotowa przekazywana przez Organizatora. W latach 2019-2022 (do 30 września) kształtowała się ona na poziomach odpowiednio: 9793,9 tys. zł, 10 143,2 tys. zł,

⁴⁶ Jak przedstawienie „Hallo Szpicbródka” nieujęte w części tabelarycznej sprawozdania za 2021 r. Jego opis został zawarty w sprawozdaniu za wcześniejszy rok, stanowiący rok premiery (2020).

⁴⁷ Jak koncert „Po polsku z Muzycznym”, którego niektóre wystawienia odbyły się na imprezach zamkniętych i nie zostały wykazane w części tabelarycznej sprawozdania w ramach regularnych, repertuarowych koncertów.

11 080 tys. zł, 9380 tys. zł i stanowiła: 77,1%, 86,2%, 87,3% i 83,9% wszystkich zrealizowanych przychodów.

Przychody z działalności artystyczno-teatralnej, związane głównie ze sprzedażą biletów w 2019 r. wynosiły 2169,7 tys. zł (stanowiąc 17,1% wszystkich przychodów) i były o 14,8% wyższe w porównaniu z osiągniętymi w 2018 r. W kolejnych latach ich wysokość spadła w związku z obostrzeniami związanymi z SARS-CoV-2. W 2020 r. wyniosła 495,8 tys. zł (mniej o 77,1% r/r), w 2021 r. – 655,2 tys. zł (wzrost o 32,2%), w 2022 r. (do 30 września) – 1107,8 tys. zł; ich wysokość stanowiła odpowiednio: 4,2%, 5,2% i 9,9% przychodów ogółem. Znaczący spadek przychodów z działalności artystycznej rekompensowany był wzrastającą rokrocznie wysokością dotacji podmiotowej przekazywanej przez Organizatora, a w 2020 r. dodatkowo wsparciem finansowym ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przyznany w wysokości 525,7 tys. zł (kwota stanowiła 4,5% przychodów ogółem Teatru). Teatr otrzymał również wsparcie w formie innych dotacji, w tym celowych, których wysokość w żadnym roku nie przekroczyła jednak 1% przychodów ogółem.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług wynosiły: w 2019 r. – 596,2 tys. zł (stanowiąc 4,7% przychodów ogółem), w 2020 r. – 439,8 tys. zł (3,7%), w 2021 r. – 645,3 tys. zł (5,1%) i w 2022 r. (I-III kw.) – 492,7 tys. zł (4,4%). Obejmowały m.in. przychody z wynajmu pomieszczeń, czy przychody z reklamy i umów zawartych ze sponsorami, rozliczenia z Filharmonią im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie (dalej: Filharmonia), która dokonywała zwrotów 50% równowartości kosztów poniesionych przez Teatr w związku z działalnością obu tych instytucji kultury w jednym budynku⁴⁸.

Koszty ogółem prowadzonej działalności wyniosły w 2019 r. – 13 578,4 tys. zł (o 13% więcej w odniesieniu do poprzedniego roku), w 2020 r. – 11 610,1 tys. zł (mniej o 14,5% r/r), w 2021 r. – 12 674,6 tys. zł (wzrost 9,2%) i w 2022 r. (I-III kw.) – 10 989,6 tys. zł. Za największą część kosztów (około 74-77%) odpowiadały koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, około 4-4,5% – podatki i opłaty⁴⁹, około 5-7% – koszty energii elektrycznej, zaś w granicach 3,7-5,5% kształtował się udział kosztów zakupu usług pozostałych.

W latach 2019-2022 (do 30 września) Teatr poniósł wydatki majątkowe na zakup instrumentów muzycznych w 2020 r. oraz wyposażenia technicznego w 2021 r. Zakupy zostały dofinansowane środkami finansowymi pochodzącymi z dotacji celowych⁵⁰. Nie dokonywano wydatków na realizację inwestycji budowlanych.

(akta kontroli tom IV str. 9-10, tom V str. 532-594, tom VI str. 184-185, pliki nr 14-17)

3.2. Planowanie przychodów Teatru było utrudnione z uwagi na wpływ pandemii SARS-CoV-2 na działalność jednostki, zwłaszcza w 2020 r. i w 2021 r. Narzucone odgómie (i zmieniające się) ograniczenia wpływały na możliwość wystawiania spektakli i wynajmowania sal podmiotom zewnętrznym. Utrudniały zatem szacowanie wysokości wpływów ze sprzedaży biletów czy z najmu. Na etapie sporządzania projektów planów finansowych Organizator formułował wytyczne wskazujące na konieczność zaplanowania niższych wysokości dotacji podmiotowej (stanowiącej dominujące źródło przychodów Teatru), które jednak w ocenie Teatru nie pozwalały na sfinansowanie zobowiązań instytucji, w szczególności wobec zatrudnionych osób, i ulegały późniejszym zwiększeniom.

(akta kontroli tom IV str. 138-288)

⁴⁸ Rozliczenia dotyczyły m.in. opłat za energię elektryczną i ciepłą, media (wodę, odprowadzenie ścieków, wywóz odpadów). Zawarte w tej sprawie porozumienia opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁹ Głównie wpłaty na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz VAT niepodlegający odliczeniu.

⁵⁰ Opis w pkt 3.3. wystąpienia pokontrolnego.

3.3. W latach 2019-2022 (do 30 września) Teatr otrzymał, od podmiotów innych niż Organizator, dotacje celowe w kwocie ogółem 259 tys. zł (w tym 250 tys. zł z MKiDN⁵¹, 9 tys. zł z Narodowego Centrum Kultury) na zakup wyposażenia, instrumentów, realizację warsztatów, z których wykorzystano 253,6 tys. zł.

Dotacje zostały terminowo rozliczone, a przyznane wsparcie finansowe wykorzystano na cele wskazane w umowach. Teatr zwrócił podmiotom dotującym niewykorzystane środki finansowe.

(akta kontroli tom VI str. 64-183)

Główne źródło przychodów Teatru stanowiła dotacja podmiotowa przekazywana przez Organizatora.

Wysokość dotacji przyznanej na 2019 r. wynosiła 9293,9 tys. zł. W trakcie roku została zwiększona do 9793,9 tys. zł, na wniosek Teatru, uzasadniony wysokimi kosztami funkcjonowania (200 tys. zł) oraz przygotowaniem premiery spektaklu pt. „Hallo Szpicbródka”, zaplanowanej na początek 2020 r, tj. produkcja kostiumów, scenografii i rekwizytów, wynagrodzenia realizatorów (300 tys. zł). Teatr wprowadził zmiany do swojego planu finansowego (dotacja wyniosła 9 793 934 zł), przy czym całość dodatkowych środków finansowych ujął jako przeznaczoną na zwiększenie osobowego funduszu płac (wynagrodzeń osobowych). Przeznaczenie to było zatem częściowo niezgodne z wnioskami przedstawianymi Organizatorowi.

(akta kontroli tom IV str. 135-173)

Na etapie sporządzania projektów planów finansowych na 2020 r. i na 2021 r. Organizator narzucił Teatrowi wymóg ograniczenia planowanej wysokości dotacji podmiotowej odpowiednio do 95% i 90% przewidywanego wykonania za poprzedni rok. W piśmie przewodnim z 25 września 2019 r. do projektu planu finansowego Dyrektor zwracała uwagę, że dotacja w wysokości 8829,2 tys. zł⁵² spowoduje, że planowane przychody nie pokryją kosztów działalności Teatru, a przewidziana strata wyniesie 744 zł. Wynikać to miało głównie z kosztów regulacji płac 99 pracowników Teatru i ich podniesienia do poziomu płacy minimalnej; skalkulowane koszty tych działań szacowano na 601,4 tys. zł. Zwrócono się również z prośbą o zweryfikowanie wysokości przyznanej dotacji podmiotowej na 2020 r.

Pismem z 30 grudnia 2019 r. Organizator poinformował o wysokości dotacji podmiotowej przyznanej Teatrowi na 2020 r. w wyższej kwocie, wynoszącej 9493,9 tys. zł⁵³. Teatr uwzględnił tę kwotę w planie finansowym z 10 stycznia 2020 r.

W trakcie 2020 r. dotacja została zwiększona do 10 143,2 tys. zł, na wnioski Teatru uzasadnione koniecznością: regulacji płac dla pracowników nieosiągających minimalnego wynagrodzenia za pracę (wnioskowano o 919,8 tys. zł, przyznano 200,3 tys. zł), przeprowadzenia przeglądów okresowych stanu technicznego budynku i instalacji elektrycznej (wnioskowano o 98 tys. zł, przyznano 49 tys. zł), koszty funkcjonowania z uwagi na zmniejszenie wpływów z biletów z powodu pandemii (wnioskowano o 600 tys. zł, przyznano 400 tys. zł). W planie finansowym Teatru zwiększenia planu zostały przeznaczone cele wskazane we wnioskach do Organizatora.

(akta kontroli tom IV str. 135-137, 174-230)

W piśmie przewodnim z 24 września 2020 r. do projektu planu finansowego na 2021 r. Dyrektor zwracała uwagę, że dotacja podmiotowa w wysokości

⁵¹ Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Skrót użyty w wystąpieniu pokontrolnym oznacza odpowiednio Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

⁵² Stanowiąca 95% z kwoty 9 293,9 tys. zł, tj. wysokości dotacji podmiotowej na 2019 r. przed jej zwiększeniem w październiku i grudniu.

⁵³ Odpowiadała 97% dotacji podmiotowej za 2019 r.

8769 tys. zł, zaplanowana zgodnie z wytycznymi Organizatora⁵⁴, spowoduje, że planowane przychody nie pokryją kosztów działalności Teatru, a przewidziana strata wyniesie 1183 tys. zł. Wynikać to miało głównie z braku wpływów z biletów z uwagi na sytuację pandemiczną oraz z obniżenia wysokości dotacji podmiotowej. Teatr musiał przy tym ponosić koszty związane z podniesieniem wysokości płacy minimalnej. Przewidywał również wzrost kosztów usług ochrony mienia, konserwacji i przeglądów technicznych, w związku ze wzrostem minimalnych stawek za godzinę pracy i rosnących oczekiwań kontrahentów odnośnie do wysokości wynagrodzenia za świadczone usługi. Pismem z 5 stycznia 2021 r. Organizator poinformował o wyższej wysokości przyznanej dotacji podmiotowej, wynoszącej 10 380 tys. zł.

We wniosku z 7 września 2021 r. Teatr wystąpił o zwiększenie dotacji o 950 tys. zł, z uwagi na brak odpowiednich wpływów ze sprzedaży, które w 2021 r. pozostawały na poziomie 10% wpływów odnotowanych w podobnym okresie w 2019 r. W odpowiedzi Organizator poinformował pismem z 1 grudnia 2021 r. o zwiększeniu dotacji podmiotowej o 700 tys. zł do kwoty 11 080 tys. zł.

(akta kontroli tom IV str. 135-137, 231-265)

Projekt planu finansowego Teatru na 2022 r. został przedstawiony Organizatorowi 22 września 2021 r. Uwzględniał jego wytyczne, zgodnie z którymi wysokość dotacji należało zaplanować w wysokości zbieżnej z wysokością przyznaną na 2022 r. (10 380 tys. zł). Dyrektor zasygnalizowała potrzebę zwiększenia kwoty dotacji, gdyż – jej zdaniem – dotacja w zaplanowanej wysokości nie pozwalała na pokrycie łącznych wydatków z tytułu wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz ZFŚS. Wskazała na trudną do przewidzenia sytuację związaną z pandemią, która negatywnie wpływała na możliwość rzetelnego planowania wpływów z tytułu sprzedaży biletów. Jednocześnie stale rosły niektóre koszty (m.in. koszty wynagrodzeń z uwagi na wzrost płacy minimalnej). Pismem z 27 grudnia 2021 r. Organizator poinformował o wyższej wysokości przyznanej dotacji podmiotowej – 11 080 tys. zł. Kwota została ujęta w planie finansowym z 12 stycznia 2022 r.

We wniosku z 18 maja 2022 r. Teatr wystąpił o zwiększenie dotacji podmiotowej o 800 tys. zł, argumentując to wzrostem wysokości ponoszonych kosztów, m.in. energii elektrycznej i ciepłej (w I kwartale 2022 r. o 181 tys. zł wyższe w porównaniu z analogicznym okresem 2019 r.; w skali roku różnicę skalkulowano na 724 tys. zł) czy ochrony budynku (wzrost w skali roku o ponad 75 tys. zł). Pismem z 5 września 2022 r. Organizator poinformował o zwiększeniu wysokości dotacji podmiotowej o 820 tys. zł do kwoty 11 900 tys. zł. W przedłożonej 26 września 2022 r. korekcie planu finansowego wprowadzone zmiany zakładały: zwiększenie przychodów o 780 tys. zł (zwiększenie dotacji podmiotowej o 820 tys. zł i zmniejszenie pozostałych przychodów o 40 tys. zł) oraz zwiększenie kosztów o 780 tys. zł (w całości: kosztów wynagrodzeń). Przeznaczenie to było zatem częściowo niezgodne z wnioskami przedstawianymi Organizatorowi.

(akta kontroli tom IV str. 135-137, 266-288)

3.4. Na podstawie umowy zawartej 1 grudnia 2020 r. z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie⁵⁵ Teatr otrzymał w 2020 r. pomoc finansową z Funduszu Wsparcia Kultury w wysokości 525 716 zł.

Zasady wnioskowania i rozliczania środków na wsparcie działalności kulturalnej zostały ustalone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 września 2020 r. w sprawie wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną

⁵⁴ Kwota stanowiąca około 90% z kwoty 9 743 234 zł, tj. wysokości dotacji podmiotowej na 2020 r. przed jej zwiększeniem w październiku. Wskaźnik ten został ustalony przez Organizatora.

⁵⁵ Dalej: Instytut Teatralny.

w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca⁵⁶. Teatr złożył 10 października 2020 r. drogą elektroniczną wniosek o przyznanie wsparcia w wysokości 541 975 zł (według wniosku wysokość maksymalnego wsparcia wynikająca z regulacji § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 września 2020 r. wynosiła 541 975,02 zł). W kolejnej wersji wniosku o przyznanie wsparcia, złożonej 1 grudnia 2020 r., Teatr wystąpił o przyznanie niższej kwoty, wynoszącej 525,7 tys. zł⁵⁷. Wsparcie w tej wysokości zostało uwzględnione w umowie zawartej 1 grudnia 2020 r. z Instytutem Teatralnym.

Dyrektor wyjaśniła, że początkowo Teatr ubiegał się o wsparcie w maksymalnej wysokości. Pomoc w takiej wysokości została ujęta na liście beneficjentów opublikowanej 13 listopada 2020 r. Lista ta wywołała w środowisku medialnym i artystycznym wiele kontrowersji odnoszących się do podmiotów objętych wsparciem oraz jego wysokości. W związku z tym 15 listopada 2020 r. MKiDN poinformował o wstrzymaniu wypłat z FWK do czasu pilnego wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. Instytut Teatralny oraz Instytut Muzyki i Tańca (instytucje podległe MKiDN, które były operatorami FWK) ponownie weryfikowały wnioski i przez system fwk.witkac.pl (generator wniosków) informowały beneficjentów o nowej kwocie wsparcia. Nowa lista beneficjentów nie została nigdzie upubliczniona, mimo licznych próśb dziennikarzy. Korespondencja Teatru z Instytutem Teatralnym na dzień kontroli NIK nie była już dostępna na platformie fwk.witkac.pl. Teatr dysponował jedynie automatycznie wysyłanymi na adres e-mail sekretariatu wiadomościami systemowymi (np. potwierdzeniem złożenia wniosku, potwierdzeniem złożenia sprawozdania). Dyrektor podkreśliła, że Teatr nie otrzymał żadnego uzasadnienia, dlatego pierwotnie przyznana kwota została zmniejszona o 3%. Jej zdaniem wniosek musiał zostać wysoko oceniony, ponieważ z bezpośrednich rozmów z dyrektorami innych instytucji wynikało, że niektórym obniżono wnioskowaną kwotę wsparcia o 10%, 15%, a nawet 20%. We wniosku złożonym 1 grudnia 2020 r. w rubryce „kwota wnioskowana” ujęto 525 716 zł, ponieważ taka kwota została ostatecznie przyznana Teatrowi. Zdaniem Dyrektora podczas dokonywania aktualizacji wniosków złożonych do programów realizowanych bądź nadzorowanych przez MKiDN w rubryce „kwota wnioskowana” należy wpisać faktycznie przyznane wsparcie, ponieważ aktualizacja ta jest później porównywana z raportem/sprawozdaniem i z tej właśnie kwoty należy się rozliczyć.

(akta kontroli tom IV str. 320-359, 368-369, 375-376)

Teatr we wniosku o udzielenie pomocy z FWK podał nierzetelne dane, a ponadto nie dochował obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków pochodzących z tego wsparcia (zostało to opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* wystąpienia pokontrolnego).

Przyznane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli tom IV str. 347-357)

3.5. Stan należności Teatru na 31 grudnia: 2018 r., 2019 r., 2020 r., 2021 r. oraz 30 września 2022 r. wynosił odpowiednio: 230,7 tys. zł, 106,5 tys. zł, 22,2 tys. zł, 138,3 tys. zł i 119,5 tys. zł, z czego wymagalne stanowiły: 1,5 tys. zł, 12,4 tys. zł, 8,7 tys. zł, 46 tys. zł i 16 tys. zł. W okresie objętym kontrolą nie dokonywano odpisów należności, nie doszło do przedawnienia należności ani też nie udzielano ulg w ich spłacie.

(akta kontroli tom III str. 456-459)

Dane w sprawozdaniach Rb-N za IV kwartał 2021 r. i za III kwartał 2022 r. zostały wykazane prawidłowo. Sprawozdanie za III kwartał 2022 r. przekazano

⁵⁶ Dz. U. poz. 1729. Dalej: rozporządzenie Rady Ministrów z 30 września 2020 r.

⁵⁷ Była ona niższa o 3% od ujętej w wersji wniosku złożonej 10 października 2020 r. (541 975 zł).

25 października 2022 r., tj. 11 dni po terminie, co zostało opisane w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom III str. 596, 601, 604)

Na dzień 30 września 2022 r. Teatr posiadał jedną należność wymagalną z tytułu dostaw towarów i usług w kwocie 16 tys. zł. Należność wynikała z umowy zawartej 2 czerwca 2022 r. z Telewizją Polską S.A. (dalej: TVP S.A.) za udzielenie wyłącznego zezwolenia na wykonanie w dniu 6 czerwca 2022 r. telewizyjnej rejestracji koncertu pt. „Muzyka Trójmorza – Koncert Galowy” odbywającego się w Teatrze, a także za przeniesienie praw autorskich. Należność stała się wymagalna 14 lipca 2022 r., natomiast została uregulowana 7 października 2022 r., tj. po upływie 86 dni od terminu płatności. 13 października 2022 r. Teatr naliczył odsetki za zwłokę w kwocie 211,12 zł (nota odsetkowa), które zostały zapłacone 14 listopada 2022 r.

(akta kontroli tom III str. 460-474)

3.6. W okresie objętym kontrolą w Teatrze obowiązywały regulacje wewnętrzne odnoszące się do udzielania zamówień publicznych.

Instrukcja udzielania zamówień na dostawy o wartości poniżej progu ustawowego stanowiła załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 26/2012 Dyrektora Teatru z dnia 28 grudnia 2012 r. Instrukcja odnosiła się do dostaw towarów, usług oraz wartości niematerialnych i prawnych. Miała zastosowanie do zamówień o wartości (wyrażonej w złotych) nieprzekraczającej kwoty wynikającej z treści art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁸.

*Regulamin udzielania zamówień publicznych niepodlegających ustawie Prawo zamówień publicznych*⁵⁹ stanowił załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 10/2021 Dyrektora Teatru z dnia 29 marca 2021 r., które uchyliło stosowanie ww. Instrukcji. W myśl postanowień § 1, Regulamin udzielania zamówień miał zastosowanie do zamówień o wartości niższej niż 130 tys. zł, w § 3 określono natomiast katalog rodzajowy zamówień wyłączonych ze stosowania procedur przewidzianych Regulaminem. Procedury te nie miały zastosowania m.in. do:

- zamówień, które mogły być realizowane tylko przez jednego wykonawcę, z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze albo z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów albo w przypadku udzielania zamówienia w zakresie działalności twórczej lub artystycznej (zgodnie z § 3 ust. 1 lit. d ww. Regulaminu);
- zamówień, których udzielenie było konieczne ze względu na zagrożenie mienia w wyniku nagłej awarii czy nieoczekiwanych wydarzeń losowych, wymagających natychmiastowego podjęcia działania (§ 3 ust. 1 lit. e);
- zamówień obejmujących usługi prawnicze (§ 3 ust. 1 lit. i), artystyczne/konferansjerskie (§ 3 ust. 1 lit. j), bankowe (§ 3 ust. 1 lit. l) lub hotelowe (§ 3 ust. 1 lit. m);
- zamówień dotyczących administrowania obiektem/budynkiem Teatru, których jednorazowa wartość nie przekraczała 10 tys. zł netto.

(akta kontroli tom VI str. 2-28)

Analizie poddano 60 losowo dobranych pozycji kosztów, przyjmując do badania po 15 z każdego z lat 2019-2022⁶⁰. Łączne koszty ujęte w tych pozycjach księgowych wynosiły 912,3 tys. zł, z czego 155 tys. zł (17%) dotyczyło bieżących kosztów utrzymania nieruchomości, przeglądu i konserwacji systemów

⁵⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Dalej: supzp.

⁵⁹ Dalej: Regulamin udzielania zamówień.

⁶⁰ Dokonano losowego doboru spośród zapisów księgowych o największych kwotach w danym roku.

zamontowanych w budynku, zrealizowanych przez wykonawców wybranych w wyniku postępowań prowadzonych przez inne podmioty (Centrum Spotkania Kultur w Lublinie⁶¹, Filharmonią im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie⁶²), występujące w roli lidera kilku zamawiających, na podstawie zawartych przez ww. instytucje porozumień⁶³.

W wyniku analizy nie stwierdzono nieprawidłowości w wyborze wykonawców w postępowaniach prowadzonych przez Teatr w latach 2019-2022.

(akta kontroli tom V str. 66-67, tom VI str. 29-63)

W okresie objętym kontrolą Teatr przeprowadził dwa postępowania w sprawie udzielenia zamówień publicznych z zastosowaniem przepisów supzp lub późniejszej ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶⁴. Dotyczyły one wyboru wykonawców:

- zamówienia na *Dostawę instrumentów orkiestrowych z akcesoriami na potrzeby funkcjonowania Teatru*⁶⁵, które zostało przeprowadzone w 2020 r. na podstawie art. 39-46 supzp (w trybie przetargu nieograniczonego); wartość udzielonego zamówienia wyniosła 178,4 tys. zł brutto,
- zamówienia na *Dostawę wyposażenia technicznego na potrzeby funkcjonowania Teatru*⁶⁶, które zostało przeprowadzone w 2021 r. na podstawie art. 275 ust. 1 nupzp (w trybie podstawowym); wartość udzielonego zamówienia wyniosła 125,4 tys. zł brutto.

(akta kontroli tom III str. 293-315, 331-372)

Skontrolowano oba ww. postępowania, a także dwa postępowania przeprowadzone w oparciu o postanowienia wewnętrznego Regulaminu udzielania zamówień, dotyczące:

- zamówienia z 2021 r. na *Wynajem wraz z serwisem urzędnia wielofunkcyjnego na potrzeby Teatru*⁶⁷; wartość udzielonego zamówienia wyniosła 13,9 tys. zł,
- zamówienia z 2022 r. na *Świadczenie usługi w zakresie obsługi technicznej, przeglądów urządzeń i systemów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz napraw przeglądowych w siedzibie Teatru i Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie*⁶⁸; wartość udzielonego zamówienia wyniosła 45,2 tys. zł, w tym: w części dotyczącej Teatru – 21,4 tys. zł.

(akta kontroli tom III str. 3-286)

Stwierdzono, że badane cztery postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami supzp, nupzp i postanowieniami Regulaminu udzielania

⁶¹ Dalej: CSK.

⁶² Dalej: Filharmonia.

⁶³ Przedmiotem tych porozumień było wspólne prowadzenie postępowań o udzielenie niektórych zamówień publicznych, w szczególności związanych z utrzymaniem budynków zajmowanych przez Teatr, CSK i Filharmonię, wyposażenia tych budynków lub ich otoczenia, z uwzględnieniem zasad (procedur) określonych w regulacjach wewnętrznych podmiotu pełniącego funkcję lidera zamawiających.

⁶⁴ Dz. U. poz. 2022 poz. 1710, ze zm. Dalej: nupzp.

⁶⁵ Nr NAI.3330-02/2020. Zamówienie zostało podzielone na siedem części: cz. 1 – dostawa dwóch sztuk instrumentu klawiszowego typu stage piano, cz. 2 – dostawa oboju z akcesoriami, cz. 3 – dostawa waltorni z akcesoriami, cz. 4 – dostawa trąbki z akcesoriami, cz. 5 – dostawa fletu piccolo z akcesoriami, cz. 6 – dostawa werbli z akcesoriami, cz. 7 – dostawa multieffektu gitarowego akcesoriami. Postępowanie rozstrzygnięto we wszystkich częściach, udzielono zamówienia czterem wykonawcom.

⁶⁶ Nr NAI.261.01.2021. Zamówienie zostało podzielone na trzy części: cz. 1 – dostawa mikrofonów oraz kolumn głośnikowych, cz. 2 – dostawa sprzętu multimedialnego, cz. 3 – dostawa reflektorów LED. Udzielono zamówienia publicznego dwóm wykonawcom w zakresie cz. 1 i cz. 3. Postępowanie w zakresie cz. 2 zostało unieważnione, gdyż złożona oferta podlegała odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 20 ust. 2 nupzp.

⁶⁷ Nr NAI.262.13.2021.

⁶⁸ Nr AT.262.07.2022.

zamówień. Zachowane zostały warunki jawności postępowania i uczciwej konkurencji.

Postępowania dotyczące dostaw instrumentów orkiestrowych z akcesoriami oraz wyposażenia technicznego zostały zrealizowane zgodnie z umowami i specyfikacjami istotnych warunków zamówienia⁶⁹. Pozostałe dwa zamówienia do dnia zakończenia czynności kontrolnych pozostawały w trakcie bieżącej realizacji. Wykonawcy realizowali zamówienia prawidłowo, jednak Teatr nieterminowo regulował niektóre zobowiązania wynikające z wystawionych przez nich faktur. Na 12 faktur, o łącznej wartości 6,4 tys. zł, wystawionych za wynajem i serwis urządzenia wielofunkcyjnego: jedna nie została zapłacona⁷⁰, a osiem, o łącznej wartości 4,4 tys. zł, zapłacono po terminie ze zwłoką wynoszącą od 14 do 70 dni. W przypadku dwóch faktur za wykonanie przeglądów urządzeń klimatyzacyjno-wentylacyjnych jedna, o wartości 12,7 tys. zł została zapłacona nieterminowo, tj. 69 dni po terminie płatności.

(akta kontroli tom III str. 287-292, 316-330, 373-444, 452-455)

W kontrolowanym okresie Teatr poniósł koszty obsługi prawnej świadczonej przez podmiot zewnętrzny (kancelarię). W 2019 r. kształtowały się one na poziomie 82,7 tys. zł brutto, zaś w 2020 r. – 24,5 tys. zł brutto⁷¹. Umowa zawarta z kancelarią 2 listopada 2018 r. na okres do 31 października 2021 r. (po zmianach wprowadzonych aneksem z 31 grudnia 2018 r. – do 2 listopada 2019 r.) dotyczyła świadczenia bieżącej pomocy prawnej, opartej w szczególności na udzielaniu porad, sporządzaniu opinii prawnych, przygotowaniu i opiniowaniu projektów umów i innych dokumentów. Z tą samą kancelarią Teatr zawarł jeszcze dwie umowy. Pierwsza, z 25 października 2019 r., dotyczyła świadczenia usług prawnych w przedmiocie prowadzenia na rzecz zleceniodawcy sprawy toczącej się przed sądem okręgowym. Druga, z 5 czerwca 2020 r., obowiązywała do 31 grudnia 2020 r. i dotyczyła usług bieżącego zastępstwa prawnego i procesowego w sprawach cywilnych (z wyłączeniem pracowniczych) i karnych.

Dyrektor wyjaśniła, że zawarcie ww. umów 2 listopada 2018 r. i 5 czerwca 2020 r. nastąpiło w oparciu o oferty kancelarii, które zostały wyłonione z uwzględnieniem przepisu art. 4 pkt 8 supzp⁷². Od 1 sierpnia 2019 r. Teatr zatrudnił radcę prawnego. Rozwiązanie wówczas umowy zawartej 2 listopada 2018 r. z kancelarią nie miało sensu, uwzględniając trzymiesięczny okres wypowiedzenia oraz fakt, iż umowa wiązała strony do 2 listopada 2019 r. Okres, w którym równocześnie korzystano z usług kancelarii, jak i ze świadczeń zapewnianych przez zatrudnionego radcę prawnego, służył zakończeniu spraw prowadzonych przez kancelarię oraz wdrożeniu radcy prawnego w zakres spraw dotyczących Teatru. Dyrektor wyjaśniła też, że radca prawny zatrudniony na etacie jest specjalistą z zakresu prawa cywilnego, przede wszystkim spraw pracowniczych – ponieważ stanowią one zdecydowaną większość zagadnień prawnych, z którymi muszą się mierzyć instytucje kultury. Jednak w krótkim okresie (czerwiec–grudzień 2020 r.) Teatr potrzebował specjalisty z zakresu prawa karnego. Radca prawny w dniu 15 kwietnia 2020 r. złożył pracodawcy oświadczenie, że nie zajmuje się sprawami karnymi. W związku z tym w dniu 5 czerwca 2020 r. Teatr zawarł umowę na świadczenie

⁶⁹ W przypadku zamówienia nr NAI.261.01.2021 dotyczącego dostawy wyposażenia technicznego – w zakresie części 1 i części 3 zamówienia. W ramach badanego postępowania wykonawca części 2 zamówienia nie został wybrany.

⁷⁰ Faktura nr 22/11/2022/C z 2 listopada 2022 r., termin płatności 2 grudnia 2022 r., wartość faktury 431,69 zł.

⁷¹ W 2021 r. i w 2022 r. nie poniesiono takich kosztów z uwagi na brak umów na świadczenie usług prawnych przez podmioty zewnętrzne.

⁷² Przepis wyłączał ze stosowania ustawy te zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro.

usług pomocy prawnej przez kancelarię, która zaoferowała korzystną cenę i posiadała duże doświadczenie w prowadzeniu spraw z zakresu prawa karnego.

Dyrektor wyjaśniła, że umowa z 2 listopada 2018 r. na świadczenie usług prawnych była dwukrotnie przedmiotem postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową Lublin-Południe w Lublinie. W obu postanowieniach zostały wydane prawomocne postanowienia o umorzeniu postępowań.

(akta kontroli tom IV str. 417, 430-431, 433-450)

Przeprowadzona analiza opłat o łącznej wartości 749,2 tys. zł (90 faktur) za usługi dystrybucji energii elektrycznej dla dwóch punktów poboru energii elektrycznej⁷³ w 45 okresach rozliczeniowych z lat 2019-2022 (do 30 września) wykazała, że zastosowano wielostrefową grupę taryfową B23. Wydatki na opłatę sieciową zmienną w 2022 r. (do 30 września) były niższe o 35,9 tys. zł niżby to miało miejsce w przypadku, gdyby rozliczano się według jednostrefowej grupy B21.

W PPE Sekcja 1 zamówiono moc o wartości 0,150 MW (czerwiec, wrzesień), 0,120 MW (lipiec-sierpień), 0,200 MW (pozostałe okresy rozliczeniowe). W 29 okresach rozliczeniowych wykorzystano moc umowną na poziomie od 48% (jeden przypadek w okresie pandemii) do 98%, a w 16 wartość mocy pobranej była wyższa od mocy zamówionej. Przekroczenia występowały głównie w okresach, w których przyjęto moc o zmniejszonej wartości. W 12 okresach rozliczeniowych, w których moc pobrana stanowiła od 110% do 165% mocy umownej, Teatr poniósł wydatki w łącznej kwocie 55,7 tys. zł na opłatę za przekroczenie mocy umownej.

W PPE Sekcja 2 w 2019 r. wykorzystanie mocy kształtowało się na poziomie od 44% do 68% wartości mocy zamówionej (0,250 MW we wszystkich okresach rozliczeniowych). Od 2020 r. zmniejszono wartość mocy od kwietnia do czerwca do 0,200 MW, a od lipca do września – do 0,150 MW. Zmniejszono w ten sposób wysokość ponoszonych wydatków na opłatę sieciową stałą. Oszczędności w latach 2020-2022 z tego tytułu wyniosły łącznie 21 tys. zł. W okresach rozliczeniowych, w których moc umowna nie została zmniejszona, w latach 2020-2022 wykorzystanie mocy było na poziomie od 30% do 48% mocy umownej.

W PPE Sekcja 2 ponoszono comiesięczne opłaty za ponadumowny pobór energii biernej indukcyjnej (oddanej), które wyniosły łącznie 60,7 tys. zł i stanowiły 18,8% wydatków poniesionych na usługi dystrybucji (322,7 tys. zł).

Dyrektor wyjaśniła, że w Teatrze w 2019 r. nie były prowadzone analizy opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej. Lata 2020-2021 stanowiły okres pandemii, który całkowicie zaburzył funkcjonowanie instytucji, utrudniając tym samym skuteczne zweryfikowanie faktycznych potrzeb oraz przeprowadzenie rzetelnych analiz.

(akta kontroli tom IV, str. 422, 451-452, tom V str. 132-146, 159-531)

3.7. Stan zobowiązań⁷⁴ Teatru ogółem na 31 grudnia wynosił: 1326 tys. zł w 2019 r., 1286,3 tys. zł w 2020 r., 1217,7 tys. zł w 2021 r. i 1221,5 tys. zł na 30 września 2022 r. Dotyczyły głównie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne (stanowiły odpowiednio: 50,6%, 83,6%, 87,7% i 66,7% ogółu zobowiązań) oraz dostaw towarów i usług (odpowiednio: 49,4%; 16,4%; 12,3% i 32,9%). Zobowiązania wymagalne na 31 grudnia wynosiły: 434,5 tys. zł w 2019 r., 30,9 tys. zł w 2021 r. i 245,2 tys. zł na 30 września 2022 r.

⁷³ Nr PL_LUBD_0663010080_06 (dalej: PPE Sekcja 1), nr PL_LUBD_0663010081_08 (dalej: PPE Sekcja 2).

⁷⁴ Uwzględniono zobowiązania z tytułu: dostaw i usług; podatków, cel, ubezpieczenia i innych świadczeń oraz z tytułu wynagrodzeń.

(akta kontroli tom III str. 507, 522, 528, 550-554, 576-595, tom VI str. 184-185, plik nr 1)

Analizie poddano próbę siedmiu wybranych zobowiązań na łączną kwotę 126 tys. zł, które na dzień 30 września 2022 r. były wymagalne. Badanie wykazało, że do dnia zakończenia czynności kontrolnych pięć zobowiązań zostało uregulowanych ze zwłoką wynoszącą od 46 do 179 dni, natomiast dwa – w łącznej wysokości 51 tys. zł i z terminami płatności 7 lipca i 5 sierpnia 2022 r. – pozostawały nieuregulowane.

(akta kontroli tom III str. 477-504)

Dane w sprawozdaniach Rb-Z za IV kwartał 2021 r. i za III kwartał 2022 r. zostały wykazane prawidłowo. Sprawozdanie za III kwartał 2022 r. przekazano 25 października 2022 r., tj. 11 dni po terminie.

(akta kontroli tom III str. 597, 600, 604)

W okresie objętym kontrolą Teatr zapłacił odsetki od nieterminowych płatności: w 2019 r. – w kwocie 3,7 tys. zł, w 2020 r. – 3,1 tys. zł, w 2021 r. – 1 tys. zł, w 2022 r. (do 30 września) – 3,8 tys. zł. Dyrektor wyjaśniła, że Teatr nie płacił innych kar z tytułu nieterminowych płatności. Ponadto w 2019 r. zapłacono opłatę prolongacyjną w wysokości 5,8 tys. zł w związku z odroczeniem terminu płatności składek m.in. na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za kwiecień 2019 r.

(akta kontroli tom III str. 605-617, 624)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Teatru w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wniosku o przyznanie pomocy ze środków FWK wykazano nierzetelne dane w zakresie przychodów za 2019 r. Od tej kwoty uzależniona była natomiast maksymalna kwota wsparcia z FWK, o jaką Teatr mógł ubiegać się w 2020 r.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 września 2020 r. kwotę wsparcia finansowego dla samorządowych instytucji artystycznych, stanowiącego rekompensatę z tytułu utraconych przychodów w okresie od dnia 12 marca do dnia 31 grudnia 2020 r., należało ustalić w wysokości nieprzekraczającej 40% przychodów netto z działalności statutowej oraz dodatkowej, obliczonych na podstawie danych z analogicznego okresu w 2019 r. Odpowiednie przychody z 2019 r. stanowiły zatem podstawę do wyliczenia górnego pułapu pomocy możliwej do uzyskania. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że Teatr podał nieprawidłowe dane we wniosku, gdyż:

a) w rubryce B.3 „Przychód netto ze sprzedaży z działalności statutowej oraz dodatkowej na 31.12.2019 r.” wykazano kwotę 2 071 644,22 zł, odpowiadającą wysokości przychodów zaksięgowanych na kontach 702 i 703 w okresie 12 marca-31 grudnia 2019 r., podczas gdy kwota odpowiadająca wysokości przychodów zaksięgowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. wynosiła 2 765 850,90 zł.

W konsekwencji wskazania wysokości przychodów za niewłaściwy okres (zaksięgowanych po 12 marca do końca 2019 r., a nie – zaksięgowanych w całym 2019 r.) niektóre inne rubryki, wypełniane automatycznie przez elektroniczny formularz wniosku⁷⁵, zawierały błędne dane. Dotyczyło to m.in. autorubryk: B.14 i C.7:

⁷⁵ Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku, dostępną na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod adresem <https://www.gov.pl/web/kultura/fundusz-wsparcia-kultury>.

- w rubryce B.14. jako maksymalna wysokość wsparcia została podana kwota 541 975,02 zł⁷⁶ (Teatr ubiegał się w pierwszej wersji wniosku o wsparcie na poziomie 541 975 zł). W przypadku wskazania w wypełnianej ręcznie rubryce B.3. „Przychody z działalności podstawowej i dodatkowej na 31.12.2019 r.” ww. przychodów za cały 2019 r., tj. 2 765 850,90 zł, wysokość maksymalnego wsparcia z FWK wskazanego w rubryce B.14. wyniosłaby 819 657,69 zł⁷⁷. Teatr mógłby w takiej sytuacji ubiegać się o kwotę o 277 682,67 zł (51,2%) większą;
- w rubryce C.7. jako udział przychodów netto ze sprzedaży statutowej oraz dodatkowej w całkowitych przychodach netto jednostki w okresie 12.03.-31.12.2019 r. wskazany został poziom 13,35%⁷⁸. W przypadku wskazania w wypełnianej ręcznie rubryce B.3. „Przychody z działalności podstawowej i dodatkowej na 31.12.2019 r.” ww. przychodów za cały 2019 r., tj. 2 765 850,90 zł, udział przychodów netto ze sprzedaży statutowej oraz dodatkowej w całkowitych przychodach netto jednostki w okresie 12.03.-31.12.2019 r. wykazywałby 20,07%⁷⁹. Zgodnie z kryteriami oceny wniosków⁸⁰ w ramach oceny merytorycznej wniosków brano pod uwagę m.in. strukturę źródeł finansowania. Oceny dokonywano na podstawie udziału przychodów netto ze sprzedaży z działalności statutowej oraz dodatkowej w całkowitych przychodach netto wnioskodawcy w okresie od 12 marca do 31 grudnia 2019 r. W przypadku udziału powyżej 10% do 15% wniosek otrzymywał 5 pkt, zaś w przypadku udziału przekraczającego 15% otrzymywał 10 pkt.

Oznacza to, że w przypadku wykazania w rubryce B.3. wysokości przychodów w kwocie 2 765 850,90 zł wniosek Teatru o udzielenie wsparcia zdobyłby więcej punktów, zaś Teatr mógłby ubiegać się o 51,2% wyższą pomoc;

- b) wykazane przez Teatr przychody za 2019 r. obejmowały m.in. przychody z wydarzeń artystycznych w tej części, która nie była należna Teatrowi zgodnie z umowami zawartymi z podmiotami trzecimi. Było to niezgodne z Regulaminem wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁸¹, określającym zasady przyznawania wsparcia.

W § 6 Regulaminu wsparcia znalazły się odniesienia do maksymalnej wysokości pomocy finansowej, która dla samorządowych instytucji artystycznych wynosiła do 40% przychodów netto z działalności statutowej oraz dodatkowej, obliczonych na podstawie danych z okresu od dnia 12 marca do dnia 31 grudnia 2019 r. W myśl § 6 ust. 3 Regulaminu wsparcia przez przychody z działalności

⁷⁶ Stanowiącą wynik działania: [2 071 644,22 zł (wykazana wysokość przychodów z działalności podstawowej i dodatkowej na dzień 31.12.2019 r.) – 694 206,68 zł (wysokość przychodów z działalności podstawowej i dodatkowej na dzień 11.03.2019 r.)] x 40% – 9000 zł (wysokość wsparcia zwrotnego lub bezzwrotnego otrzymanego w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19) = 541 975,02 zł.

⁷⁷ Według wyliczenia: [2 765 850,90 zł (wysokość przychodów z działalności podstawowej i dodatkowej na dzień 31.12.2019 r.) – 694 206,68 zł (wysokość przychodów z działalności podstawowej i dodatkowej na dzień 11.03.2019 r.)] x 40% – 9000 zł (wysokość wsparcia zwrotnego lub bezzwrotnego otrzymanego w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19) = 819 657,69 zł.

⁷⁸ Stanowiący wynik działania: 1 377 437,54 zł (wykazane we wniosku przychody netto ze sprzedaży z działalności statutowej oraz dodatkowej za okres za okres 12.03.-31.12.2019 r.) / 10 320 410,96 zł (całkowite przychody netto za okres 12.03.-31.12.2019 r.) = 13,35%.

⁷⁹ Według wyliczenia: 2 071 644,22 zł (przychody netto ze sprzedaży z działalności statutowej oraz dodatkowej za okres za okres 12.03.-31.12.2019 r.) / 10 320 410,96 zł (całkowite przychody netto za okres 12.03.-31.12.2019 r.) = 20,07%.

⁸⁰ Dostępnymi na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod adresem <https://www.gov.pl/web/kultura/fundusz-wsparcia-kultury>.

⁸¹ Dalej: Regulamin wsparcia. Regulamin dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod adresem <https://www.gov.pl/web/kultura/fundusz-wsparcia-kultury>.

statutowej i dodatkowej należało rozumieć przychody netto ze sprzedaży produktów, usług oraz towarów i materiałów z wyłączeniem dotacji. Zgodnie z § 6 ust. 4 tego Regulaminu z podstawy do wyliczenia maksymalnej wysokości wsparcia finansowego należało wyliczyć przychody z wydarzeń artystycznych, dla których wnioskodawca nie był Organizatorem. W przypadku współorganizacji wydarzeń artystycznych wnioskodawca miał uwzględnić jedynie przychody w tej części, które były mu należne zgodnie z umową dotyczącą wspólnej organizacji wydarzenia. W § 1 ust. 1 lit. a) umowy zawartej 1 grudnia 2020 r. z Instytutem Teatralnym znalazło się oświadczenie, że beneficjent (Teatr) zapoznał się z treścią ww. Regulaminu.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że Teatr we wniosku o wsparcie z FWK uwzględnił wszystkie kwoty zaksięgowane na kontach 702 i 703, w tym te, które były związane ze sprzedażą biletów na wydarzenia artystyczne organizowane przez podmioty trzecie, korzystające z pomieszczeń Teatru na podstawie umów najmu. Kwot tych nie pomniejszono nawet w tych przypadkach, w których zapisy umowne przewidywały, że większość przychodów ze sprzedaży biletów jest należna najemcy. Na podstawie analizy próby dokumentacji związanej z realizacją trzech umów zawartych w 2019 r. z dwoma podmiotami⁸² stwierdzono, że zgodnie z postanowieniami umownymi Teatrowi przysługiwało jedynie 3% z kwot przychodów netto ze sprzedaży biletów, zaś pozostałe 97% (177 780,43 zł)⁸³ było należne najemcom. W świetle zapisów Regulaminu wsparcia kwoty te nie powinny być zostać potraktowane jako przychody Teatru z 2019 r., stanowiące podstawę do obliczania wysokości maksymalnej rekompensaty za przychody utracone w 2020 r.

Kontrolerom NIK nie przedstawiono danych dotyczących kwot zaksięgowanych w 2019 r. na kontach 702 i 703 w tej części, w jakiej obejmowały one wszystkie przychody z wydarzeń artystycznych, dla których Teatr nie był organizatorem, a także przychody ze współorganizowanych wydarzeń artystycznych – w tej części, która nie była należna Teatrowi zgodnie z umowami dotyczącymi wspólnej organizacji wydarzeń⁸⁴. Wskutek tego niemożliwe było dokonanie pełnej oceny skutków nierzetelnego wykazania przez Teatr danych we wniosku o udzielenie wsparcia z FWK (przez ustalenie, na ile przychody za odpowiednie okresy 2019 r. zostały zaniżone lub zawyżone wskutek łącznego wpływu nieprawidłowości opisanych wyżej w ppkt a i b).

(akta kontroli tom II str. 198-288, tom IV str. 320-352, 360, 369, 376, 426, 456-457, tom V str. 2-5)

Dyrektor wyjaśniła, że wszystkie wartości wykazane we wniosku o udzielenie wsparcia z FWK stanowiły przychód instytucji, stąd nie może wskazać wydarzeń artystycznych, dla których Teatr nie był organizatorem. Wszystkie wydarzenia odbyły się w przestrzeniach Teatru, zostały zaewidencjonowane jako sprzedaż Teatru i zostały obciążone wymaganymi zobowiązaniami publicznoprawnymi, dlatego też podanie takich wartości jest niemożliwe. W przypadku odmiennego

⁸² Próba objęła: 1) umowę zawartą 19 kwietnia 2019 r., na podstawie której podmiot korzystał w dniach 13 i 27 maja 2019 r. z sali widowiskowej Teatru na potrzeby wystawiania spektaklu „Nie taki Straszny Dwór”, 2) umowę zawartą 10 września 2019 r., na podstawie której od 30 września do 9 grudnia 2019 r. wystawiano przedstawienia: „Jaś i Małgosia” oraz „Anna German i Bernard Ładysz – jakich nie znacie”, 3) umowę zawartą 2 października 2019 r. z innym podmiotem, na podstawie której od 7 października do 16 grudnia 2019 r. wystawiano spektakl „Nie taki Straszny Dwór”.

⁸³ Suma kwot ujętych na fakturach i rachunkach wystawionych przez najemców. Kwoty te bazowały na raportach ze sprzedaży biletów na wydarzenia, jakie miały miejsce od 13 maja do 16 grudnia 2019 r. Należności zostały wyliczone jako 97% przychodów netto ze sprzedaży biletów, zgodnie z postanowieniami zawartych umów.

⁸⁴ W odniesieniu do przychodów zaksięgowanych do 11 marca 2019 r., a także przychodów zaksięgowanych do 31 grudnia 2019 r.

zdania kontrolujący mieli wgląd do wszystkich umów, które wydawały im się niezasadne, a tym samym istniała możliwość dokonania tego typu zestawień w trakcie kontroli i przedstawienia ich pracownikom Teatru celem złożenia stosownych wyjaśnień. Dyrektor zwróciła uwagę na fakt, że skorzystanie z pomocy z FWK było przywilejem, a nie obowiązkiem, w związku z tym Teatr mógł w ogóle nie wnioskować o wspomniane środki finansowe lub też wnioskować o kwoty mniejsze.

(akta kontroli tom IV str. 376, 456-457)

W ocenie NIK Teatr ubiegając się o wsparcie z FWK powinien dysponować danymi – czy to pochodzącymi wprost z ewidencji księgowej, czy z innych źródeł (np. dodatkowych zestawień z obliczeniami dokonanymi w oparciu o ewidencję i dowody księgowe) – pozwalającymi na wykazanie, jaka była wysokość odpowiednich przychodów z 2019 r., stanowiących podstawę do obliczenia wysokości maksymalnej rekompensaty za przychody utracone w 2020 r. Kwoty te powinny uwzględniać wytyczne ujęte w Regulaminie wsparcia, którego treść była beneficjentowi znana, zgodnie z oświadczeniem zawartym w umowie z 1 grudnia 2020 r.

Pomimo że aplikowanie o pomoc z FWK nie było obowiązkowe, zdaniem NIK było jednak działaniem racjonalnym w obliczu istotnie pogorszonych warunków prowadzenia działalności kulturalnej w okresie pandemii SARS-CoV-2 i utraty przychodów z działalności statutowej, w szczególności w okresie, w którym wystawianie spektakli w siedzibie Teatru było wykluczone bądź znacznie ograniczone (np. przez odgórne limitowanie odsetka miejsc, jakie mogły być zajęte na widowni). Teatr sygnalizował bowiem, w tym w 2020 r., potrzebę zwiększenia przez UMWL dotacji podmiotowej z budżetu województwa w celu pokrycia zobowiązań Teatru, w szczególności o charakterze płacowym. Dochodziło nawet do sytuacji, w których Dyrektor we wnioskach o zwiększenie dotacji podmiotowej wskazywała inne potrzeby, jednak później – po otrzymaniu pisma informującego o zwiększeniu dotacji – wskazywała przeznaczenie tych środków jako służących zwiększeniu planu wydatków na wynagrodzenia (czyli odmiennie niż we wniosku o ich przyznanie). W innych wyjaśnieniach Dyrektor podała, że pandemia SARS-CoV-2 pozbawiła Teatr wpływów i tylko dzięki wsparciu z FWK możliwe było utrzymanie płynności finansowej na koniec 2020 r. i uregulowanie wszystkich zobowiązań.

(akta kontroli tom III str. 620-625, tom IV str. 138-230)

2. Nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji księgowej środków pochodzących z FWK, wbrew postanowieniom § 3 ust. 3 umowy z 1 grudnia 2020 r. zawartej z Instytutem Teatralnym.

Dyrektor nie zgodziła się ze stwierdzeniem, że nie dochowano obowiązku prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej, ponieważ – jej zdaniem – wszystkie listy płac obejmujące środki wypłacone z FWK były sporządzone w grudniu 2020 r., a każda z tych list została wyodrębniona literą „D”, co w łatwy sposób umożliwia ich identyfikację (pozostałe listy z tego miesiąca nie miały takiego oznaczenia). Ponadto dokumentacja związana z rozliczeniem oraz sposobem ewidencji FWK podlegała weryfikacji przez Instytut Teatralny, który nie formułował żadnych uwag czy zastrzeżeń i zaakceptował sprawozdanie z wykorzystania wsparcia. Środki finansowe, które wpłynęły w wysokości 525 716 zł, zostały zaewidencjonowane na odrębnym koncie księgowym 702-07 dotyczącym pozostałych dotacji, co spełnia wymagania odrębnej ewidencji księgowej.

NIK nie podziela powyższego stanowiska. Na koncie 702-07 dokonywano również innych zapisów księgowych, niezwiązanych ze wsparciem z FWK⁸⁵, natomiast oznaczenie grudniowych list płać literą „D” nie identyfikowało tych dokumentów księgowych, bądź zapisów księgowych dokonanych na ich podstawie, jako związanych ze środkami FWK. Występowały bowiem zarówno listy płać tak oznaczone, lecz niezwiązane z FWK⁸⁶, jak i listy płać nieoznaczone w ten sposób, jednak obejmujące wynagrodzenia sfinansowane środkami pochodzącymi z FWK⁸⁷. Okoliczności te nie pozwalają zatem uznać, że Teatr wypełnił zobowiązanie umowne do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków pochodzących z FWK.

(akta kontroli tom IV str. 347-359, 361-365, 369, 376, tom VI str. 184-185, pliki nr 17, 24)

3. Nie podjęto kompleksowych działań mających na celu ograniczenie kosztów ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej, w tym nie zwiększono mocy umownej w celu wyeliminowania opłat za przekroczenie mocy umownej (55,7 tys. zł) w PPE Sekcja 1, nie przeprowadzono analizy zasadności montażu układu do kompensacji energii biernej w przypadkach ponoszenia wysokich opłat (60,7 tys. zł) w PPE Sekcja 2, a także nie dostosowano mocy umownej do faktycznych potrzeb w PPE Sekcja 2 w sytuacji wykorzystania mocy na poziomie od 30% do 48% mocy umownej w okresach styczeń-marzec, październik-grudzień.

Według art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Zgodnie z Taryfą dla usług dystrybucji energii elektrycznej PGE Dystrybucja S.A.⁸⁸ moc umowną można zamówić raz w roku, indywidualnie dla poszczególnych okresów rozliczeniowych, w terminie określonym w umowie⁸⁹. Operator na stronie internetowej zamieścił formularze „Zamówienie mocy umownej” i „Wniosek o zmianę parametrów dostawa energii elektrycznej”, które przewidywały możliwość zamówienia mocy na poszczególne okresy rozliczeniowe oraz zmianę grupy taryfowej.

Dyrektor wyjaśniła, że w ostatnich latach postępowania na dostawę energii były prowadzone przez Organizatora i sposób obliczenia potrzebnej mocy został Teatrowi narzucony ogólnie. Teatr jest jednostką, która w każdym miesiącu wystawia urozmaicony repertuar i wykorzystanie mocy uzależnione jest zatem m.in. od liczby i wielkości przedstawień lub koncertów, rodzaju, liczby i skali wynajmów. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku wynajmu sali podmiotom zewnętrznym, który prowadzony jest na bieżąco (według dostępności sali), co również nie pozwala – zdaniem Dyrektora – na precyzyjne dostosowanie mocy umownej do faktycznej. Każdy wynajem jest inny; duży pobór będzie miał miejsce przy kongresach czy

⁸⁵ Np. pod datą 9 grudnia 2020 r. dokonano zapisów księgowych dotyczących dotacji celowej 115 000 zł na „Zakup instrumentów orkiestrowych z akcesoriami na potrzeby funkcjonowania Teatru Muzycznego w Lublinie”.

⁸⁶ Np. lista płać nr 7/ADMD/2020 „Administracja – dodatkowa” za grudzień 2020 r.

⁸⁷ Np. lista płać nr 13/O/2020 „Orkiestra – miesięczna” za grudzień 2020 r.

⁸⁸ W okresie objętym kontrolą obowiązywały *Taryfy dla usług dystrybucji energii elektrycznej PGE Dystrybucja S.A.*, zatwierdzone decyzjami Prezesa Urzędu Energetyki z: 19 marca 2019 r. na okres do 31 grudnia 2019 r., 17 grudnia 2019 r. na okres do 31 grudnia 2020 r., 14 stycznia 2021 r. na okres do 31 grudnia 2021 r., 17 grudnia 2021 r. na okres do 31 grudnia 2022 r.

⁸⁹ Według pkt 3.2.3. ww. Taryf dopuszcza się zamawianie mocy umownej w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne, okresy roku. Pkt 3.2.5. stanowi, że odbiorcy zamawiają moc umowną na następny rok w terminie określonym w umowie. W przypadku braku zamówienia mocy umownej w wymaganym terminie, jako moc umowną na następny rok przyjmuje się wielkość mocy umownej, według której odbiorca był dotychczas rozliczany.

koncertach, a mniejszy przy zwykłej gali. Ponadto Teatr musi również uwzględnić konieczność stałego chłodzenia organów znajdujących się w Filharmonii. Dyrektor wskazała, że Teatr nie posiada stosownych dokumentów, na podstawie których dokonywane są szacunki i kalkulacje zamówionej mocy. Dodatkowo Dyrektor wyjaśniła, że podjęcie decyzji o rozpoczęciu inwestycji w postaci zamontowania układów do kompensacji energii biernej nie leży w gestii kierownictwa Teatru, którego nie stać na tak kosztowną inwestycję. Należy mieć również na względzie fakt, że byłaby to ingerencja w obcy środek trwały i wymagałaby zgody właściciela – Województwa Lubelskiego, które jedynie użycza budynek na potrzeby Teatru.

(akta kontroli tom IV str. 422, 451-452, tom V str. 159-531)

NIK zwraca uwagę, że opłaty za usługi dystrybucji energii elektrycznej (za ponadumowny pobór energii biernej i sieciowej stałej uzależnionej od wartości mocy zamówionej) nie mają powiązania z dostawą energii elektrycznej (czynnej), dla której przetargi prowadził UMWL. Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej dla dwóch PPE zostały podpisane przez Dyrektora Teatru 4 marca 2016 r. i odbiorcą faktur za ww. usługi jest również Teatr, a to oznacza, że Teatr posiada wszystkie niezbędne dokumenty do prowadzenia analiz poszczególnych opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej. W trakcie kontroli NIK nie przedstawiono dokumentów potwierdzających analizę kosztów montażu układu do kompensacji energii biernej i potwierdzających ustalenia z właścicielem budynku.

(akta kontroli tom IV str. 422, 451-452, tom V str. 132-146)

4. Nieterminowo przekazano sprawozdania Rb-N i Rb-Z za III kwartał 2022 r.

Zgodnie z zał. nr 7 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁹⁰ sprawozdania Rb-N i Rb-Z samorządowych instytucji kultury za III kwartał powinny być sporządzone w terminie do 14 dni po upływie okresu sprawozdawczego. Sprawozdania za III kwartał 2022 r. podlegały zatem przedłożeniu do 14 października 2022 r., podczas gdy faktycznie zostały przekazane 25 października 2022 r.

(akta kontroli tom III str. 599-601, 604)

Dyrektor oświadczyła, że przyczyną złożenia po terminie sprawozdań Rb-N i Rb-Z za III kwartał 2022 r. było przebywanie jej na urlopie wypoczynkowym, a następnie brak możliwości złożenia podpisu kwalifikowanego z uwagi na brak wymaganego certyfikatu na karcie, który udało się zainstalować dopiero 24 października 2022 r. Dyrektor wskazała, że zaistniała przesłanka przewidziana w § 9 ust. 8 rozporządzenia w sprawie sprawozdań, zgodnie z którym w przypadku braku możliwości terminowego przekazania sprawozdań w sposób wskazany w ust. 3, 7 i 9, spowodowanego nieprawidłowym działaniem systemu informatycznego, sprawozdania przekazuje się najpóźniej pierwszego dnia roboczego następującego po dniu usunięcia awarii.

(akta kontroli tom III str. 602-603)

NIK zauważa, że brak wymaganego certyfikatu na karcie posiadanej przez Dyrektora Teatru nie był związany z prawidłowością działania systemu informatycznego.

5. Nieterminowo regulowano zaciągnięte zobowiązania, co stanowiło naruszenie przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Łączna wartość zobowiązań wymagalnych, ustalonych na koniec 2019 r. i 2021 r.⁹¹ oraz 30 września

⁹⁰ Dz. U. poz. 2396, ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdań.

⁹¹ Na dzień 31 grudnia 2020 r. zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

2022 r. wyniosła 710,7 tys. zł. W okresie objętym kontrolą Teatr zapłacił odsetki z tytułu nieterminowych płatności w łącznej kwocie 11,6 tys. zł.

(akta kontroli tom III str. 394-444, 452-453, 477-504, 576-595)

Dyrektor wyjaśniła, że powstanie zobowiązań wymagalnych w 2019 r. było następstwem dwóch spraw sądowych z 2018 r., zakończonych w 2019 r., w wyniku których Teatr został zmuszony do przywrócenia dwóch pracowników do pracy oraz wypłaty odszkodowania. Ponadto w okresie kwiecień-sierpień 2018 r. ówczesna Dyrekcja zwiększyła zatrudnienie o 15 etatów (umowy zawarto na czas nieokreślony), co spowodowało wzrost kosztów wynagrodzeń o ponad 80 tys. zł. Wzrost ten nie miał pokrycia w przychodach. Wydatki zostały pokryte z dotacji podmiotowej, co uniemożliwiło uregulowanie zobowiązań z tytułu dostaw i usług. Kwota zobowiązań z 2019 r. została pokryta w pierwszych miesiącach 2020 r. z dotacji podmiotowej oraz bieżących wpływów. Dodatkowo pandemia SARS-CoV-2 pozbawiła Teatr wpływów i tylko dzięki wsparciu z FWK możliwe było utrzymanie płynności finansowej na koniec 2020 r. i uregulowanie wszystkich zobowiązań. Dyrektor wskazała, że kolejnymi powodami braku terminowych wpłat za faktury były: wzrost w poszczególnych latach płacy minimalnej, wzrost kosztów utrzymania budynku związany z zakończeniem w 2021 r. okresu gwarancyjnego wszystkich urządzeń technicznych oraz systemów oraz trwająca dwa lata pandemia SARS-CoV-2, która miała wpływ na brak wpływów ze sprzedaży biletów. Teatr zmuszony był pokrywać wydatki z dotacji podmiotowej, która była niewystarczająca i nie pozwalała na pokrycie wszystkich zobowiązań z tytułu dostaw i usług. W efekcie w Teatrze nadal występują problemy z regulowaniem płatności, o czym na bieżąco informowany jest Zarząd Województwa Lubelskiego.

(akta kontroli tom III str. 620-625)

**OCENA
CZĄSTKOWA**

W sytuacji pogorszonych warunków do prowadzenia działalności kulturalnej w okresie pandemii SARS-CoV-2 i wobec utraty istotnej części przychodów z działalności statutowej Teatr podejmował skuteczne działania zmierzające do pozyskania wsparcia ze źródeł bezzwrotnych. Dodatkowe środki finansowe pozyskiwał od Organizatora, głównie w formie zwiększonej dotacji podmiotowej, z sukcesem ubiegał się o pomoc pochodzącą z FWK czy z dotacji celowych MKiDN. We wniosku o przyznanie pomocy z FWK wykazano jednak nierzetelne dane, które miały wpływ na maksymalną kwotę wsparcia, o jaką Teatr mógł się ubiegać. Wprowadzając niektóre zmiany planu finansowego, związane ze zwiększeniem dotacji podmiotowej, wskazywano też inne przeznaczenie środków, niż podane w uzasadnieniach wniosków skierowanych do Organizatora. Dopuszczono do powstania zobowiązań wymagalnych, a niektóre z przypadków nieterminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań skutkowały koniecznością zapłaty odsetek z tytułu nieterminowych płatności w łącznej kwocie 11,6 tys. zł. W Teatrze nie podjęto kompleksowych działań mających na celu ograniczenie ponoszonych wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej. W wyniku czterech postępowań o udzielenie zamówień publicznych, poddanych kontroli NIK, wybrano wykonawców na zasadach określonych w przepisach prawa lub w obowiązujących w Teatrze regulacjach wewnętrznych.

OBSZAR

4. Gospodarowanie nieruchomościami

**Opis stanu
faktycznego**

4.1. Teatr prowadził działalność statutową w części nieruchomości zabudowanej budynkiem, położonym na działce o powierzchni 12 972 m². Nieruchomość stanowiła własność Województwa Lubelskiego i została użyczona na podstawie umowy z 14 sierpnia 2015 r., zawartej na okres siedmiu lat od 14 sierpnia 2015 r.

Kolejna umowa użyczenia ww. nieruchomości⁹², podpisana 22 sierpnia 2022 r., została zawarta na czas trzech miesięcy od dnia 15 sierpnia 2022 r., a następnie aneksem z 10 listopada 2022 r. zmieniono jej obowiązywanie na czas określony dziewięciu miesięcy od dnia 16 listopada 2022 r.

W 2022 r. Teatr został zobowiązany do wyksięgowania ze swojej ewidencji pozabilansowej wartość gruntu w kwocie 40 028,78 zł (o powierzchni 0,0212 ha) w związku z przekazaniem jej przez Województwo Lubelskie w zarządzanie Lubelskiemu Centrum Innowacji i Technologii.

(akta kontroli tom I str. 167-270, 350)

4.2. Zgodnie z ww. umowami użyczenia Teatr zobowiązany był m.in. do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z jego eksploatacją, w tym kosztów podatków.

W złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2019-2022 Teatr wykazywał do opodatkowania [...] o łącznej powierzchni [...] m² oraz [...] o powierzchni [...] m².

(akta kontroli tom I str. 168, 261-262, 271-275, 293-297, 311-315, 331-337)

Dyrektor wyjaśniła, że wielkość powierzchni [...] m² została ustalona w 2016 r. przez ówczesną dyrekcję Teatru, CSK oraz Filharmonię. Z uwagi na fakt, że w pierwotnych założeniach CSK miało być administratorem całości budynku łączącego trzy instytucje kultury, wszelkie dokumenty związane z wyliczeniami powierzchni znajdują się w tej instytucji. Instytucja ta z racji posiadanej dokumentacji wykazywała powierzchnie zajmowane przez wszystkie trzy podmioty. Z porozumień wynika, że: CSK zajmuje powierzchnię 23 544,97 m²; Filharmonia – 5 189,83 m²; a Teatr – 5 156 m². [...]. Dodatkowo wielkości te każdorazowo były ustalane z Urzędem Miasta Lublin, do którego składano deklaracje.

(akta kontroli tom II str. 78-82)

Ustalona przez Teatr wysokość zobowiązania podatkowego od [...] ([...] m²) i [...] ([...] m²) wynosiła: [...] zł w 2019 r.; [...] zł w 2020 r. i w 2021 r. oraz [...] zł w 2022 r. Obliczony podatek wpłacano w proporcjonalnych ratach⁹³ na rachunek Miasta Lublin w wymaganym terminie⁹⁴ określonym w art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o opłatach i podatkach lokalnych⁹⁵.

(akta kontroli tom I str. 277, 298, 318, 338)

Teatr nie skorygował deklaracji na podatek od nieruchomości za 2019 r. w związku z wygaśnięciem z dniem 30 czerwca 2019 r. umowy najmu części lokalu użytkowego dla firmy gastronomicznej. Nie wykazał także w deklaracji na podatek od nieruchomości za 2020 r. powierzchni zajętej pod automat do sprzedaży przekąsek i gorących napojów, jako powierzchni zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 271-298, 359-370)

4.3. Teatr, zgodnie ze Statutem, mógł pozyskiwać środki finansowe na pokrycie kosztów bieżącej działalności i zobowiązań m.in. z przychodów z najmu lub dzierżawy składników majątkowych.

⁹² Zabudowanej budynkiem Teatru, Filharmonii oraz CSK.

⁹³ Rata podatku za styczeń 2020 r. zapłacona w kwocie [...], była zaniżona o 11,87 zł. Brakującą kwotę Teatr zapłacił w czasie kontroli NIK, tj. 15 listopada 2022 r.

⁹⁴ Poza jednym przypadkiem w 2020 r. Rata podatku za kwiecień w wysokości [...] zł została zapłacona 28 kwietnia 2020 r.

⁹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 70.

Obowiązujące w latach 2019-2022 zasady wynajmu pomieszczeń Teatru, określone zostały w Regulaminach wynajmu pomieszczeń Teatru⁹⁶ wprowadzonych przez Dyrektora zarządzeniami z dnia:

- 5 czerwca 2018 r. – stawka podstawowa za wynajem na 1 godz. sali widowiskowej i holu Teatru oraz zaplecza na imprezy zewnętrzne: spektakle i koncerty wynosiła 1200 zł z obsługą w składzie ograniczonym⁹⁷ i 1800 zł z obsługą w składzie rozszerzonym⁹⁸; konferencje – 800 zł, konferencje ze sprzętem multimedialnym – 1000 zł. Ponadto ustalono ceny usług dodatkowych od 150 zł do 400 zł (oświetlenie, nagłośnienie, wyposażenie fortepianu, wynajęcie holu teatru, dwa cateringi),
- 16 grudnia 2019 r. – stawkę za wynajem sali widowiskowej wraz z zapleczem, która zawierała usługi obligatoryjne⁹⁹ ustalono na 8000 zł. Istniała możliwość rozszerzenia usługi podstawowej wynajmu o realizację oświetlenia, nagłośnienia, wynajmu fortepianu z możliwością strojenia, wynajmu sprzętu multimedialnego, a ceny za usługi dodatkowe miały być każdorazowo ustalane indywidualnie w zależności od zakresu i charakteru wynajmu,
- 31 maja 2021 r. – obowiązywały stawki wynajmu określone w zarządzeniu z 16 grudnia 2019 r. Wprowadzona zmiana dotyczyła dopuszczenia formy zapłaty za wynajem „procent ze sprzedanych przez kontrahenta biletów wstępu na wydarzenie”, który miał być ustalany każdorazowo z kontrahentem,
- 25 sierpnia 2022 r. – stawka za wynajem podstawowy sali widowiskowej wraz z zapleczem, która zawierała usługi obligatoryjne¹⁰⁰ ustalono na 10 000 zł. Istniała możliwość rozszerzenia usługi podstawowej wynajmu o realizację oświetlenia, multimedii oraz nagłośnienia (według załącznika nr 1), wynajem nastrojonego fortepianu, wynajęcie elementów dekoracji oraz dodatkowych pomieszczeń. Usługi te dodatkowe miały być każdorazowo ustalane indywidualnie w zależności od zakresu i charakteru wynajmu. Również wynajem pomieszczeń Teatru innych niż sala widowiskowa miał być realizowany według stawek ustalanych indywidualnie.

W ww. zarządzeniach stawki wynajmu obejmowały kwoty netto, do których należało doliczyć podatek VAT w wysokości 23%.

(akta kontroli tom I str. 29-37, tom II str. 178-197)

W informacji z wykonania planu finansowego za lata 2019-2022 (do 30 września) Teatr wykazał przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych ogółem w kwocie 200,9 tys. zł, z tego najwyższe – 89,6 tys. zł w 2019 r. Osiągnięte przychody dotyczyły głównie krótkotrwałego najmu sali widowiskowej. Teatr, stosownie do postanowień umów użyczenia, przekazywał Organizatorowi informacje o zamiarze wynajęcia pomieszczeń Teatru osobom trzecim.

(akta kontroli tom IV str. 9)

Badaniem objęto sześć umów¹⁰¹ zawartych przez Teatr w 2019 r. i jedną umowę z 2022 r. Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku pięciu z nich.

⁹⁶ Dalej: regulamin wynajmu.

⁹⁷ Elektryka, akustyka, montażysta dekoracji, portiera, p.poż, dwóch sprzątaczek, dyżur administracji, oświetlenie i nagłośnienie podstawowe.

⁹⁸ Dwóch: elektryków, akustyków, montażystów dekoracji, portiera, sprzątaczkę, dyżur administracji, szatnia, oświetlenie i nagłośnienie rozbudowane.

⁹⁹ Jeden akustyk i oświetleniowiec do 6 godz., powyżej każda godz. płatna 1500 zł netto; jeden portier, sprzątaczkę i osoba nadzorująca za cały czas wynajmu.

¹⁰⁰ Jeden akustyk i oświetleniowiec do 6 godz. (powyżej każda godz. płatna 1500 zł netto za osobę); jeden portier, sprzątaczkę i osoba nadzorująca za cały czas wynajmu; jedna osoba obsługi sceny (każda następną osobą 500 zł); nadzór p.poż przez osobę uprawnioną, udostępnienie jednej garderoby dla maks. 20 osób.

¹⁰¹ Dobór celowy.

W umowie z 4 listopada 2019 r. zawartej z fundacją na wynajem sali widowiskowej w dniu 31 grudnia 2019 r. w kwocie 15,5 tys. zł nie podano godziny, do której sala będzie wynajmowana. Według wyjaśnienia Dyrektor spowodowane to było przeoczeniem.

W czterech umowach z 2019 r. nie przestrzegano postanowień regulaminu w zakresie obowiązujących stawek za wynajem sali widowiskowej, co skutkowało osiągnięciem przez Teatr przychodów z tego tytułu w kwocie o 11,7 tys. zł netto niższej. Ponadto w umowach tych zawarto zapisy zobowiązujące Teatr, poza wynajmem, do wykonywania usług dodatkowych m.in. sprzedaży biletów, które nie były przewidziane w regulaminie wynajmu.

W 2022 r. została zawarta umowa z Instytutem Pamięci Narodowej – Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu m.in. na wynajęcie w dniu 20 kwietnia 2022 r. sali widowiskowej od godziny 19.00 w celu organizacji koncertu za kwotę 9840 zł brutto (8000 zł netto). W umowie nie określono godziny, do kiedy sala będzie wynajmowana. Zgodnie z regulaminem wynajmu¹⁰², obowiązującym w dniu zawarcia umowy, stawka za wynajęcie sali widowiskowej z zapleczem wynosiła 8000 zł netto i zawierała usługi obowiązkowe, m.in. usługi jednego: akustyka i oświetleniowca do sześciu godzin. Powyżej sześciu godzin każda kolejna była płatna według stawki 1500 zł. Dyrektor wyjaśniła m.in., że w umowie zapisano godzinę rozpoczęcia koncertu (19.00), logicznym jest więc, że koncert skończył się przed północą i nawet z uwzględnieniem próby dźwiękowej przed koncertem nie przekroczono sześciu godzin – kontrahent nie był zobowiązany do żadnych dodatkowych opłat, więc określenie zakresu godzin w umowie zostało pominięte.

Powyższe zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II str. 198-202, 244-248, 260-264, 289-309, 322-330, 342-358)

W latach objętych kontrolą nie wystąpiły przypadki bezpłatnego wynajmowania lub udostępniania użyczonych Teatrowi przez Województwo Lubelskie nieruchomości.

(akta kontroli tom II str. 78-82)

Odnosnie do wolnych powierzchni i sposobu ich zagospodarowania, Dyrektor wyjaśniła, że na poziomie –2 znajduje się przestrzeń (sala/hol), która nie ma stałego przeznaczenia, ale trudno nazwać ją „niewykorzystaną”, ponieważ odbywają się tam próby zespołów; przestrzeń pełni funkcję sali wystawienniczej (np. wystawa prac osób z niepełnosprawnościami w ramach „Spotkań Artystów Nieprzetartego Szlaku”); odbywają się tam także bankiety po premierach. Jeśli chodzi o wynajem tej powierzchni podmiotom zewnętrznym, prowadziliśmy – i nadal prowadzimy – rozmowy z potencjalnymi kontrahentami, niestety nie jest to atrakcyjna przestrzeń, z wielu względów: niewielka powierzchnia, brak odpowiedniego przystosowania infrastrukturalnego do prowadzenia działalności gastronomicznej (m.in. brak wyciągów), brak okien, niska temperatura, możliwość pracy wyłącznie do 22.00; a ponadto w naszym budynku działa już restauracja, która wyrobiła sobie renomę. Do marca 2019 r. przestrzeń na poziomie –2 pełniła funkcję sali kameralnej, w której organizowaliśmy koncerty i inne mniejsze formy artystyczne, ale ze względu na zalecenia audytora wewnętrznego musieliśmy z tego zrezygnować.

(akta kontroli tom II str. 78-82)

4.4. Zgodnie z umowami użyczenia Teatr zobowiązany był prowadzić wymaganą przepisami prawa dokumentację dla nieruchomości, w tym m.in. książkę obiektu budowlanego wraz z załącznikami oraz protokoły z przeglądów konserwatorskich i technicznych. Prowadzona przez Teatr książka obiektu budowlanego, w formacie A-4 z ponumerowanymi stronami, zawierała m.in.: dane określające obiekt, jego

¹⁰² Wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora z 31 maja 2021 r.

adres oraz dane właściciela i zarządcy obiektu. Nie dokonano w niej wpisu wymaganego § 5 ust. 1 lit. d rozporządzenia z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁰³, tj. informacji o wydanym pozwoleniu na użytkowanie.

(akta kontroli tom I str. 167-170, 260-263, 373-377)

Dyrektor wyjaśniła, że *książka budowlana jest prowadzona od dnia podpisania i otrzymania od Organizatora i właściciela budynku protokołu zdawczo-odbiorczego. W naszym posiadaniu są: potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia o zakończeniu budowy i niewniesieniu sprzeciwu do użytkowania od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz protokół zdawczo-odbiorczy przekazania części nieruchomości. Pozostałe dokumenty znajdują się w posiadaniu Województwa Lubelskiego.*

(akta kontroli tom II str. 78-79, 82, 91-94)

W latach 2019-2022 (do 30 września) w Teatrze przeprowadzone zostały kontrole wymagane art. 62 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁰⁴:

- cztery kontrole okresowe¹⁰⁵ dokonywane, co najmniej raz w roku, w zakresie sprawdzenia stanu technicznego elementów budynku i instalacji.
- dwie kontrole okresowe wykonywane, co najmniej raz na pięć lat, polegające na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego i jego otoczenia¹⁰⁶ oraz przeglądu elektrycznego¹⁰⁷.

Ww. kontrolę przeprowadziły osoby posiadające wymagane uprawnienia. Wyniki kontroli wykazały, że budynek Teatru znajdował się w należytym stanie technicznym, zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie. Stwierdzone drobne uchybienia i wydane w tym zakresie zalecenia¹⁰⁸, ocenione były przez kontrolujących, jako średnio pilne lub najmniej pilne. Nie nakazywano usunięcia nieprawidłowości w drodze decyzji.

(akta kontroli tom I str. 378-380)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Teatru w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wykazano nieprawidłowe dane w deklaracjach na podatek od nieruchomości:

- nie skorygował deklaracji na podatek od nieruchomości za 2019 r. w związku z wygaśnięciem z dniem 30 czerwca 2019 r. umowy¹⁰⁹ najmu części lokalu użytkowego dla firmy gastronomicznej,
- nie wykazał w deklaracji na podatek od nieruchomości za 2020 r. powierzchni zajętej pod automat do sprzedaży przekąsek i gorących napojów, jako powierzchni zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej. Powierzchnia ta wynajmowana była przez przedsiębiorcę na podstawie umowy najmu z 23 września 2019 r., zawartej do 30 czerwca 2020 r.

Dyrektor wyjaśniła, że umowa z firmą gastronomiczną zakończyła się z końcem sezonu artystycznego i od 1 września 2019 r. miała zostać wznowiona. Pomimo

¹⁰³ Dz. U. nr 120 poz. 1134. Obowiązywało do 31 grudnia 2022 r. Dalej: rozporządzenie w sprawie książki obiektu budowlanego.

¹⁰⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.

¹⁰⁵ W dniu: 6 sierpnia 2019 r., 8 października 2020 r., 9 grudnia 2021 r., 22 listopada 2022 r.

¹⁰⁶ W dniu 8 października 2020 r.

¹⁰⁷ W dniu 5 października 2020 r.

¹⁰⁸ Np. usunąć źródło zawilgocenia na ścianach i odnowić warstwy wykończeniowe, na bieżąco usuwać zanieczyszczenia z wypustów dachowych, oczyścić i zabezpieczyć skorodowane usunąć zawory przyłączy wody, dokonać kontroli systemu klimatyzacji.

¹⁰⁹ Zawartej 2 stycznia 2017 r., zmienionej aneksami z 29 grudnia 2017 r. i 2 stycznia 2019 r.

braku umowy powierzchnia ta była wykorzystywana na jednorazowe imprezy okolicznościowe, które organizowali najemcy sali widowiskowej. Ogólna powierzchnia przeznaczona na działalność użytkową wynosiła [...]**. Umowa z firmą pod maszyny Vending trwała do końca 2019 r.

W czasie prowadzenia czynności kontrolnych nie przedłożono dokumentów potwierdzających rozwiązanie ww. umowy z 2019 r.

(akta kontroli tom I str. 271-298, 359-370, tom II str. 78-94)

2. Nie przestrzegano postanowień regulaminu wynajmu pomieszczeń Teatru, wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora z 5 czerwca 2018 r.¹¹⁰, w zakresie obowiązujących stawek za wynajem sali widowiskowej. Dotyczyło to umów zawartych:

- z przedsiębiorcą z 19 kwietnia 2019 r. Określona umową stawka za wynajem sali w dniu: 13 maja 2019 r. i 27 maja 2019 r., odpowiednio na trzy i półtorej godziny, wynosiła 2460 zł brutto oraz 1230 zł brutto. Z powyższego wynika, że Teatr wynajął pomieszczenie sali przyjmując stawkę za jedną godzinę w kwocie 820 zł brutto (666,67 zł netto), podczas gdy minimalna stawka, według regulaminu, powinna wynosić 1200 zł netto. Tym samym osiągnięte przez Teatr przychody netto z tytułu umowy w wysokości 3000 zł zostały zaniżone o 2400 zł;

W kolejnej umowie z V. z 10 września 2019 r. kwotę za wynajem sali łącznie z wystawieniem jednego spektaklu ustalono na 1000 zł brutto (813 zł netto). W okresie jej obowiązywania, tj. od 1 września 2019 r. do 30 czerwca 2020 r., odbyło się 14 przedstawień bajek. Osiągnięte przez Teatr przychody z wynajmu sali w wysokości 11 382 zł netto, zostały zaniżone o 5418 zł;

- z przedsiębiorcą S. z 2 października 2019 r. na wynajęcie sali łącznie z wystawieniem jednego spektaklu za kwotę 1000 zł brutto (813 zł netto), podczas gdy minimalna stawka, według regulaminu, powinna wynosić 1200 zł netto. W okresie obowiązywania umowy wystawiono sześć spektakli. Uzyskane z wynajmu przychody 4878 zł netto zostały zaniżone o 2322 zł;
- z przedsiębiorcą H. z 28 sierpnia 2019 r. na wynajęcie sali z zapleczem w dniu 12 grudnia 2019 r. w godzinach 15.00-23.00 za kwotę 8000 zł netto plus podatek VAT 23%. Stosownie do postanowień regulaminu, kwota należna za wynajęcie sali na 8 godzin, powinna wynosić 9600 zł netto. Oznacza to, że przychody Teatru zostały zaniżone o 1600 zł.

(akta kontroli tom II str. 198-288, 303-309)

Dyrektor wyjaśniła m.in., że zgodnie z obowiązującym w 2019 r. regulaminem wynajmu miała możliwość, w szczególnych przypadkach, udzielania rabatu od stawki podstawowej. Dotyczy to wydarzeń organizowanych przez samorządy wojewódzki i miejski, placówki kultury i edukacyjne, imprezy charytatywne. Skorzystała z udzielenia rabatów, ponieważ przedsiębiorca oraz stowarzyszenie zadeklarowały chęć wystawiania bajek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Ponadto zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 i 4 Statutu Teatru: „Teatr realizuje cele statutowe poprzez: (...) 2) prowadzenie działalności w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej; (...) 4) współorganizację przedsięwzięć o charakterze kulturalnym wraz z innymi instytucjami kultury, organizacjami, placówkami lub osobami prawnymi i fizycznymi”. Co więcej, wystawiane bajki trwały około 1 godziny, nie były najmami wielogodzinnymi, dlatego też nie żądano za nie wysokich stawek. W przypadku przedsiębiorcy w wyniku negocjacji handlowych zastosowano rabat w wysokości 200 zł na każdej godzinie wynajmu. Był to wynajem komercyjny ze spektaklem „To tylko sex”, który był obciążony dużym ryzykiem sprzedaży. Istniała możliwość,

¹¹⁰ Obowiązującego do 15 grudnia 2019 r.

że spektakl ten nie sprzedaje się w całości i dlatego na prośbę kontrahenta zastosowana została stawka preferencyjna zgodna z § 2 pkt 3 obowiązującego w 2019 r. regulaminu wynajmu.

(akta kontroli tom II str. 322-330)

Najwyższa Izba Kontroli nie uwzględnia argumentacji zawartej w wyjaśnieniach, ponieważ zarówno przedsiębiorcy V. oraz H., jak i stowarzyszenie S. nie były podmiotami, którym przysługiwało udzielenie rabatu na podstawie § 2 ust. 3 regulaminu wynajmu z 5 czerwca 2018 r. Dyrektor w szczególnym przypadku miała możliwość udzielania rabatu, ale tylko do wydarzeń organizowanych przez samorząd wojewódzki i miejski, placówki kultury i edukacyjne. Ww. podmioty nie kwalifikowały się do ww. grupy. Ponadto organizowane przez nie przedstawienia nie miały charakteru imprez charytatywnych.

OCENA CZĄSTKOWA

Teatr nie wykazał w deklaracjach na podatek od nieruchomości za 2019 r. i za 2020 r. prawidłowych powierzchni budynku, zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Wynajmując w 2019 r. salę widowiskową nie przestrzegano postanowień regulaminu wynajmu w zakresie obowiązujących stawek za wynajem tej sali. Teatr prowadził księżkę obiektu budowlanego dla użyczonych nieruchomości oraz na bieżąco dokonywał kontroli stanu technicznego.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Wnioski

1. Publikowanie ogłoszeń o naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy.
2. Niepowierzanie Głównej Księgowej obowiązków wykraczających poza zakres kompetencji głównego księgowego określony w ustawie o finansach publicznych.
3. Prezentowanie rzetelnych danych w sprawozdaniach statystycznych i sprawozdaniach z działalności merytorycznej Teatru.
4. Dokonywanie zmian umów z zachowaniem formy pisemnej.
5. Podjęcie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.
6. Przekazywanie sprawozdań Rb-N i Rb-Z z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań.
7. Terminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań finansowych.
8. Skorygowanie deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2019-2020.
9. Przestrzeganie postanowień regulaminu wynajmu pomieszczeń w zakresie wysokości stawek najmu.

Uwagi

Zdaniem NIK Teatr powinien dołożyć należytej staranności przy sporządzaniu na rzecz podmiotów zewnętrznych (GUS, Organizatora) sprawozdań oraz wdrożyć odpowiednie mechanizmy kontroli zarządczej, które zapewnią pełne i rzetelne prezentowanie w tych sprawozdaniach zakresu działalności merytorycznej Teatru, w tym – działalności statutowej prowadzonej we współpracy z podmiotami trzecimi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 20 lutego 2023 r.

Kontrolerzy:
Barbara Koszałka
Doradca ekonomiczny

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
podpis

.....
podpis

Wojciech Szukała
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

[...]* – Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie wyłączyła z publikacji fragmenty wystąpienia pokontrolnego oznaczone w niniejszy sposób na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) i art. 10 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773, ze zm.), w związku z objęciem tych fragmentów tajemnicą statystyczną.

[...]** – Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie wyłączyła z publikacji fragmenty wystąpienia pokontrolnego oznaczone w niniejszy sposób na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) i art. 293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.), w związku z objęciem tych fragmentów tajemnicą skarbową.